

Kvalitetsevaluering av offisiell statistikk, 2022

Delrapport til «Rapport om kvalitet i offisiell statistikk, 2022»

TALL

SOM FORTELLER

PLANER OG MELDINGER / PLANS AND REPORTS

2022/7

I serien Planer og meldinger publiseres dokumenter med et institusjonelt preg og notater med en viss offisiell karakter.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 6. juli 2022

Trykk: Statistisk sentralbyrå

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Kvalitetskravene til norsk offisiell statistikk er beskrevet i statistikkloven § 5. I statistikkloven § 6 har SSB fått ansvaret for å samordne og rapportere om kvaliteten i all offisiell statistikk. Med offisiell statistikk menes statistikk som omfattes av Nasjonalt program for offisiell statistikk 2021-2023. Statistikkloven § 6 gir også SSB i oppdrag å utarbeide en årlig offentlig rapport om kvaliteten på offisiell statistikk. Den første kvalitetsrapporten ble levert Finansdepartementet 15. juni 2022. En del av grunnlaget for den første kvalitetsrapporten er kvalitetsevalueringen av offisiell statistikk som er dokumentert i denne rapporten.

Planlegging, datainnsamling og analyse av kvalitetsevalueringen for 2022 ble gjennomført av Seksjon for metoder ved Frode Berglund, Tore Nøtnæs og Grete Olsen under ledelse av Coen Hendriks.

Vi takker produsentene av offisiell statistikk for velvillig å dele informasjon om kvalitet i sine statistikker og produksjonssystemer.

Statistisk sentralbyrå, 28. juni 2022

Arvid Lysø

Innhold

Forord	3
1. Introduksjon	5
2. Institusjonelle forhold (1-28)	7
2.1. Faglig uavhengighet (1, 2)	7
2.2. Samarbeid (3-5).....	7
2.3. Kvalitetsbevissthet (6)	8
2.4. Statistisk konfidensialitet (9-10, 16).....	9
2.5. Taushetserklæring (7-8)	10
2.6. Informasjonssikkerhet (11-15, 17).....	11
2.7. Upartiskhet og objektivitet (18-28)	12
3. Statistiske prosesser (29-40)	18
3.1. Gode metoder (29-32).....	18
3.2. Egnede statistiske prosedyrer (33-35)	19
3.3. Rimelige krav til oppgavegivere. (36-38).....	20
3.4. Kostnadseffektivitet (39-40)	21
4. Statistiske produkter (42-59)	23
4.1. Relevans (42)	23
4.2. Nøyaktighet og pålitelighet (43).....	23
4.3. Aktualitet (44-45).....	25
4.4. Sammenheng og sammenlignbarhet (46-49)	26
4.5. Tilgjengelighet og klarhet (50-57)	27
4.6. Vurdering og dokumentasjon av kvalitet og metoder (58-59).....	30
5. Generelt om skriftlige retningslinjer og dokumentasjon	32
Vedlegg A: Spørreskjema	33
Vedlegg B: Resultater	48

1. Introduksjon

Kvalitetskravene til norsk offisiell statistikk er beskrevet i statistikkloven § 5. I statistikkloven § 6 har SSB fått ansvaret for å samordne og rapportere om kvaliteten i all offisiell statistikk, det vil si statistikk som omfattes av Nasjonalt program for offisiell statistikk. Statistikkloven § 6 gir også SSB i oppdrag å utarbeide en årlig offentlig rapport om kvaliteten på offisiell statistikk. I 2021 sendte SSB et forslag til system for kvalitetssikring av offisiell statistikk til Finansdepartementet¹. I forslaget nevnes flere kilder med informasjon om kvalitet i offisiell statistikk. Én av disse er kvalitetsevalueringer av offisiell statistikk. SSB og 11² andre offentlige myndigheter er produsenter av offisiell statistikk, som angitt i statistikkprogrammet for 2021–2023. De øvrige myndighetene har andre hovedoppgaver enn å lage offisiell statistikk. Planlegging, datainnsamling og analysen av kvalitetsevalueringen ble gjennomført av SSBs kvalitetsteam som er plassert i Avdeling for metodeutvikling og datainnsamling.

Hovedinntrykket fra kvalitetsevalueringen er at produsentene har interesse for og er opptatt av god kvalitet i offisiell statistikk. I stor grad oppfylles statistikklovens kapittel 2, som gjelder for alle produsentene av offisiell statistikk. Samtidig er ikke alle bestemmelsene fullt ut oppfylt. Selv om ikke alle oppfylder samtlige krav fra loven, er det en økende bevissthet rundt kvalitet i offisiell statistikk, og det jobbes med å rette avvik. Kvalitetsevalueringen har økt bevisstheten og har derfor allerede gitt positive effekter.

Kvalitetsevalueringen er en ny undersøkelse. Kvalitetsteamet gjorde en analyse av databehovet for å kunne rapportere om kvaliteten i offisiell statistikk. Vi tok utgangspunkt i kvalitetskrav fra statistikkloven og fra Retningslinjer for europeisk statistikk³. Alle kvalitetskrav fra statistikkloven er tatt med i undersøkelsen. Kvalitetskravene fra Retningslinjer for europeisk statistikk ble gjennomgått og vurdert. Noen ble vurdert som mindre aktuelle for norske forhold og ble ikke tatt med i undersøkelsen.

Datainnsamlingen ble gjennomført i to trinn. Det første trinnet var en spørreskjemaundersøkelse med spørsmål knyttet til kvalitetskrav fra statistikkloven og Retningslinjer for europeisk statistikk. Spørreskjemaet fulgte samme struktur som retningslinjene. Først spurte vi om institusjonelle forhold, så om statistiske prosesser og til slutt om statistiske produkter. SSBs tre statistikkavdelinger fylte ut hvert sitt skjema. Én produsent ønsket å sende inn to skjemaer fordi myndigheten har organisert statistikkproduksjonen i to organisatorisk adskilte enheter. Det medførte at vi fikk inn 15 utfylte spørreskjema. Det andre trinnet besto av i alt 14 intervjuer. Vi hadde ett intervju med myndigheten som sendte inn to skjemaer. Intervjuguiden fulgte strukturen fra spørreskjemaet. I intervjuet fikk kvalitetsteamet og produsentene muligheten til å følge opp svar fra spørreskjemaundersøkelsen. Vi undersøkte om produsentene hadde forstått spørsmålene og enkelte begrep, og om de hadde tilleggsopplysninger å komme med. Noen ganger ble svar fra spørreskjemaundersøkelsen endret under intervjuet. Spørreskjemaundersøkelsen ble gjennomført i september 2021 og intervjuene i perioden november 2021 – januar 2022. Tallene i overskriftene i denne rapporten viser til spørsmålene fra spørreskjemaundersøkelsen (se vedlegg A).

Undersøkelsen inneholdt flere spørsmål om retningslinjer for delprosesser i statistikkproduksjonen. Retningslinjer skal bidra til en enhetlig fremgangsmåte. Til forskjell fra en rutine, praksis eller sedvane, skal retningslinjer være skrevet ned, og man skal sørge for at retningslinjer er oppdatert. Om retningslinjer er tilgjengelige for brukerne kan det bidra til at de kan vurdere kvaliteten i

¹ <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/offentlig-forvaltning/artikler/system-for-kvalitetssikring-av-offisiell-statistikk>

² Fra 1. januar 2022 er det 10 myndigheter som produserer offisiell statistikk i tillegg til SSB. SSB har overtatt ansvaret for FoU-statistikken for universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og helseforetakene fra Norges forskningsråd. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) produserte statistikken på oppdrag for Forskningsrådet.

³ <https://www.ssb.no/omssb/kvalitet-i-offisiell-statistikk/retningslinjer-for-europeisk-statistikk>

statistikken. Undersøkelsen viste at ikke alle produsenter har utarbeidet skriftlige retningslinjer på alle områder, men de fleste følger rutiner som er innarbeidet i det daglige arbeidet. Flere produsenter opplyste under intervjuene at de har utarbeidet og publisert skriftlige retningslinjer etter at spørreskjemaet ble sendt inn. Vi har oppsummert status for retningslinjene i avsnitt 5.

SSB har i denne rapporten formulert anbefalinger om hvordan kvaliteten i offisiell statistikk kan heves. Produsentene av offisiell statistikk bør følge opp anbefalingene fra kvalitetsevalueringen. De bør gjøre selvstendige kost-nytte vurderinger av anbefalingene og lage en plan med prioriterte tiltak basert på vurderingene. Ansvar for å gjennomføre tiltak, som bygger på anbefalinger i kvalitetsevalueringen, ligger hos den enkelte produsent. SSB vil følge opp kvaliteten i offisiell statistikk ved å be produsentene gjøre rede for status i tiltaksplanene til neste kvalitetsrapport til Finansdepartementet. SSB vil også videreutvikle kvalitetssystemet og utarbeide den årlige rapporten til Finansdepartementet.

2. Institusjonelle forhold (1-28)

2.1. Faglig uavhengighet (1, 2)

Faglig uavhengighet er nevnt i Statistikkloven § 5 som et kvalitetskrav til offisiell statistikk. Begrepet er også nevnt som det første prinsippet i Retningslinjer for europeisk statistikk. Retningslinjene fremhever at faglig uavhengighet skal være hjemlet i lov og at lederne for statistikkmyndigheter har en faglig uavhengig posisjon. Dette er et av de viktigste kravene for å sikre tillit til offisiell statistikk.

Produsentene ble spurt om det foreligger en lovhjemmel som sikrer dem faglig uavhengighet som produsenter av offisiell statistikk. Spørsmålet ble fulgt opp i intervjuet for å undersøke om respondentene har forstått begrepet lovhjemmel riktig og om respondentene har oppfattet at kapittel 2 i statistikkloven gjelder for alle produsenter av offisiell statistikk.

Intervjuene avdekket at flere produsenter er usikre på om de har en lovhjemmel som sikrer faglig uavhengighet og om de kan bruke statistikkloven kapittel 2. Flere har ikke tenkt på statistikkloven som hjemmel for deres faglige uavhengighet. De viser til sektorlovgivning, forskrifter og styringsdokumenter som sikrer faglig uavhengighet. Flere knyttet begrepet lovhjemmel til datafangst ved at man oppfattet begrepet som en lovhjemmel for sin datafangst.

Vurderingen er at den relativt nye statistikkloven ikke er godt nok kjent hos alle produsentene. Produsentene bør spesielt være oppmerksom på statistikkloven kapittel 2. Den gjelder for alle myndigheter som produserer offisiell statistikk og inkluderer viktige bestemmelser om blant annet kvalitet.

Med ett unntak har alle produsenter en leder med overordnet ansvar for at deres offisielle statistikk utvikles og formidles på en uavhengig måte. Hos produsenten uten en slik leder foregår statistikkproduksjonen i forskjellige seksjoner og ansvaret for kvalitetssikring ligger i linjen. Denne løsningen er ikke i samsvar med indikator 1.4 i Retningslinjer for europeisk statistikk. Indikator 1.4 sier at lederen for statistikkproduksjonen har eneansvar for beslutninger om statistiske metoder, standarder og prosedyrer, og om innholdet i og tidspunktet for publisering av statistikk.

Anbefaling:

1. Produsenten uten leder med overordnet ansvar for statistikkproduksjonen sørger for at den posisjonen blir etablert og synliggjort på produsentens organisasjonskart.

2.2. Samarbeid (3-5)

Statistikkloven § 6.1 gir SSB ansvar for samordning av all utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge. Loven gir SSB også hovedansvaret for internasjonalt statistisk samarbeid (§ 6.5). Finansdepartementet har opprettet Utvalget for offisiell statistikk som ledes av SSB, og Kongen i statsråd har vedtatt Nasjonalt program for offisiell statistikk 2021 – 2023⁴.

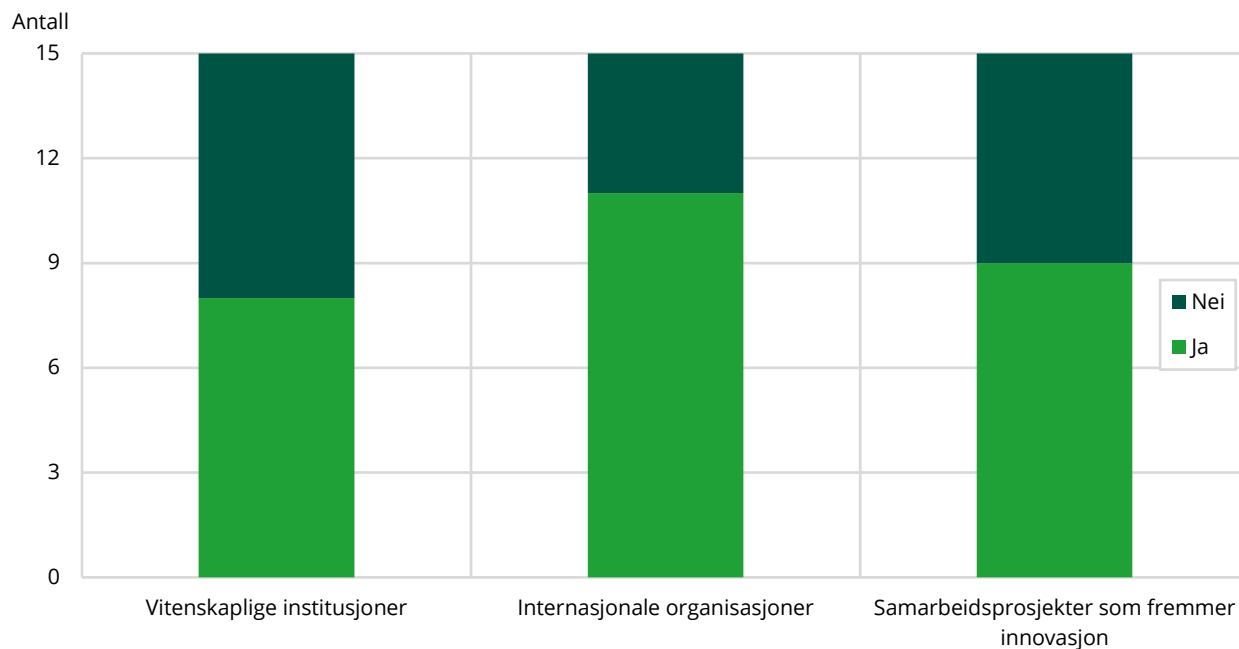
Retningslinjene for europeisk statistikk inneholder et prinsipp om koordinering og samarbeid (prinsipp 1b). Statistikkloven § 6 regulerer samordning av offisiell statistikk og SSB har fått utvidet sine koordinerende oppgaver.

---

⁴ <https://www.ssb.no/omssb/nasjonalt-program-for-offisiell-statistikk>

Vitenskapelig og internasjonalt samarbeid bidrar i stor grad til å utvikle og forbedre statistikkproduksjon. Derfor undersøkte vi om produsentene av offisiell er involvert i vitenskapelig og internasjonalt samarbeid om utvikling av offisiell statistikk, eller i samarbeidsprosjekter som fremmer innovasjon knyttet til produksjon av offisiell statistikk.

Figur 2.2.1 Samarbeid om utvikling av offisiell statistikk

Figur 2.2.1 viser at åtte produsenter samarbeider med vitenskapelige institusjoner, 11 med internasjonale organisasjoner og ni er involvert i samarbeidsprosjekter som fremmer innovasjon. Med ett unntak oppgir alle produsenter minst én form for samarbeid med vitenskapelige eller internasjonale organisasjoner, eller at de er involvert i samarbeidsprosjekter som fremmer innovasjon. Internasjonalt samarbeid gir offisiell statistikk en merverdi ved at statistikken blir sammenlignbar med tilsvarende statistikk fra andre land. Samarbeid med vitenskapelige organisasjoner gir statistikkprodusentene bedre innsikt i brukerbehov og kan bidra til bedre statistikkproduksjon. Det foregår for tiden mye innovativt arbeid knyttet til produksjon av offisiell statistikk, både nasjonalt og internasjonalt.

Anbefaling:

2. Produsenter av offisiell statistikk engasjerer seg i samarbeid som utvikler og fremmer innovasjon i statistikkproduksjonen.

2.3. Kvalitetsbevissthet (6)

Omtrent halvparten av produsentene har svart ja på spørsmålet om de har en kvalitetsleder eller en kvalitetsgruppe med særlig ansvar for å identifisere svakheter i statistikkproduksjonen.

I intervjuene fulgte vi opp de produsentene som hadde svart at de ikke har en dedikert kvalitetsleder eller en kvalitetsgruppe. Da kom det frem at en del statistikk blir produsert av mindre faggrupper eller enkeltpersoner som også har andre og større oppgaver. Flere produsenter beskrev ansvaret for å identifisere svakheter i statistikkproduksjonen som et felles ansvar for gruppen. En produsent sikrer kvaliteten gjennom et samarbeid i en matriseorganisasjon. Andre produsenter mener at kvalitetsarbeid er integrert i produksjonsprosessen og at kvaliteten sikres i linjen. Flere

påpeker at bruk av statistikken internt i myndigheten bidrar til å sikre kvalitet. Det kan være at statistikken inngår i et regnskapssystem eller at statistikken brukes ofte og benytter begreper, standarder og metoder som også brukes i andre sammenhenger. Noen produsenter utnytter ekspertise fra fagmiljøer andre steder i myndigheten når statistikken blir produsert. En produsent opplyste at de er i en læringsfase siden rollen som produsent av offisiell statistikk er relativt ny.

Vår vurdering er at produsentene har en høy grad av kvalitetsbevissthet i det daglige arbeidet, men at oppgaven med å identifisere svakheter i statistikkproduksjon ikke er klart definert eller synlig i statistikkproduksjonen. Det gjelder spesielt miljøene med få ressurser til statistikkproduksjon.

Anbefaling:

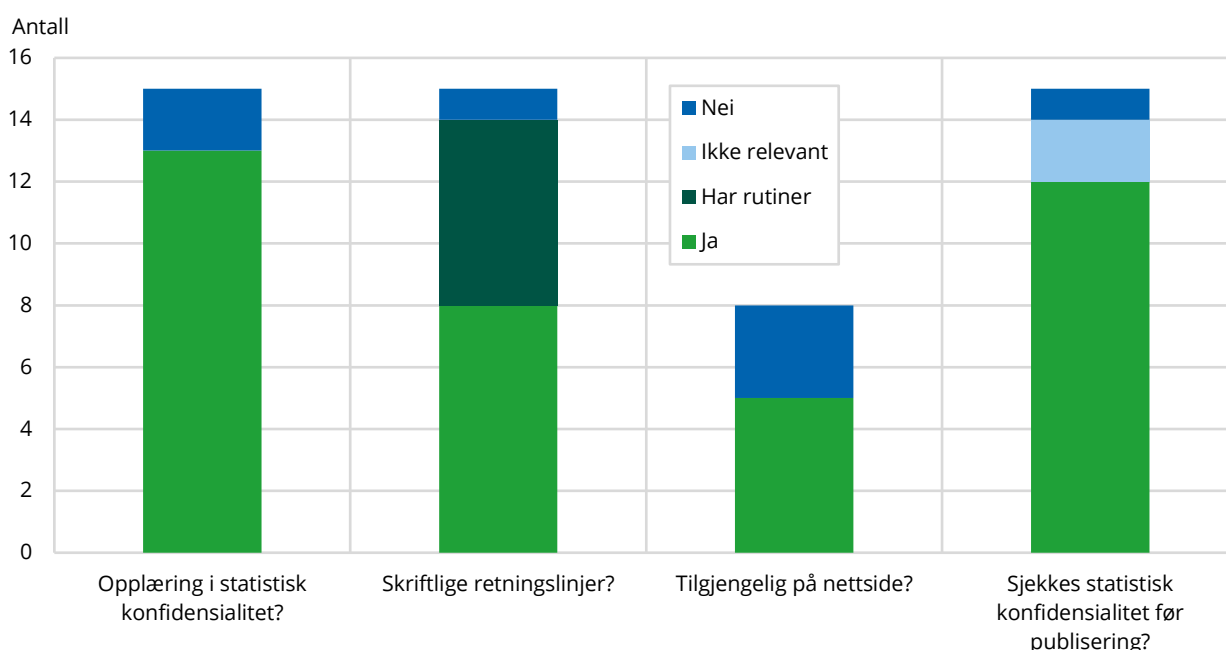
3. Gjennomføre kvalitetsgjennomganger blant de mindre produsentene og invitere medarbeidere fra mindre produksjonsmiljøer til å delta i kvalitetsgjennomganger hos andre produsenter.

Hovedmålet med en kvalitetsgjennomgang er å identifisere forbedringstiltak i en statistisk produksjonsprosess. En kvalitetsgjennomgang tar utgangspunkt i Retningslinjer for europeisk statistikk. Spesielt for miljøer som har begrensede ressurser til statistikkproduksjon, kan en kvalitetsgjennomgang være til hjelp med å identifisere svakheter i statistikkproduksjonen.

2.4. Statistisk konfidensialitet (9-10, 16)

Statistikkloven § 7 omhandler statistisk konfidensialitet ved formidling av offisiell statistikk. Loven sier i første ledd at offisiell statistikk skal formidles slik at det ikke er mulig, verken direkte eller indirekte, å identifisere en statistisk enhet og dermed avsløre opplysninger om enheter; det vil si personer eller virksomheter. I andre og tredje ledd oppstilles flere unntak fra kravene til statistisk konfidensialitet. Unntakene er endret er endret fra konfidensialitetsbestemmelsen i den gamle statistikkloven. Statistikkloven § 7 gjelder for all formidling av offisiell statistikk.

Figur2.4.1 Statistisk konfidensialitet. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 2.4.1 viser at 13 produsenter gir sine ansatte opplæring i statistisk konfidensialitet. Åtte produsenter har skriftlige retningslinjer for å sikre statistisk konfidensialitet ved formidling av statistikk. I tillegg har seks produsenter rutiner for det. Blant de åtte produsentene med skriftlige retningslinjer for statistisk konfidensialitet, har fem produsenter gjort retningslinjene tilgjengelig på nettsidene sine. For to produsenter er det ikke relevant å sjekke statistisk konfidensialitet før publisering. De øvrige produsenter, unntatt én, sjekker statistisk konfidensialitet før publisering.

Én produsent forklarte at man har en arbeidsmetodikk som handler om god kvalitet på inndata, sammenstilling og fremstilling i aggregert format. Metodikken legger opp til anonymisering og statistisk konfidensialitet i publiseringen av statistikken.

Noen produsenter hadde utarbeidet og offentliggjort skriftlige retningslinjer for statistisk konfidensialitet etter innsending av skjemaet for kvalitetsevalueringen og før intervjuet.

I intervjuet spurte vi produsentene om hvordan de sørger for å ivareta statistisk konfidensialitet ved formidlingen av offisiell statistikk. Svarene viste at det gjøres på ulike måter. Noen bruker en regel om at det minst må finnes tre eller fem enheter per celle i kombinasjon med dominansregelen (ikke mer enn 90 eller 95 % av verdien av en statistikkvariabel i en celle), og mener det er tilstrekkelig for å ivareta statistisk konfidensialitet i publisert statistikk. Andre mente at begrepet gjelder opplysninger om enkeltenheter, noe som krever at informasjon må skjermes også internt. Noen arbeider derfor med pseudonymisering av personopplysninger. Andre viste til et pågående utredningsarbeid om statistisk konfidensialitet i SSB. Flere produsenter ønsker å samarbeide med juridisk og metodisk kompetanse i SSB om statistisk konfidensialitet. En respondent sa at det er vanskelig å finne den rette balansen mellom flyt i produksjonen og behovet for beskyttelse mot lekkasje av informasjon om enkeltenheter. Samtlige mente at dette er et vanskelig og ressurskrevende tema som har høy prioritet.

Kvalitetsteamets vurdering er at undersøkelsen har avdekket at produsentene tar lovens bestemmelser om statistisk konfidensialitet på alvor, men at flere sliter med å tolke loven og å finne gode løsninger for å ivareta statistisk konfidensialitet. Noen av kravene er nye i loven, noe som gjør at ikke alle produsentene har fått implementert nødvendige tiltak hittil.

Å implementere gode løsninger for statistisk konfidensialitet krever både juridisk, metodisk og IT-kompetanse som kan være knappe ressurser.

Anbefalinger:

4. Tilby ansatte som arbeider med produksjon av offisiell statistikk opplæring i statistisk konfidensialitet.
5. At SSB utvikler kurs om statistisk konfidensialitet for alle produsenter av offisiell statistikk.

2.5. Taushetserklæring (7-8)

Taushetsplikt for ansatte og andre som utfører arbeid for SSB er regulert i statistikkloven § 8. Den skal forhindre at uvedkommende får kjennskap til opplysninger om statistiske enheter som utelukkende er samlet inn for offisiell statistikk. Statistikkloven § 8 gjelder ikke for myndigheter som lager statistikk som er basert på data som er samlet inn til forvaltningsformål.

Flere produsenter viste under intervjuene til bestemmelser om taushetsplikt i forvaltningsloven § 13, og en del produsenter pekte også på streng regulering av taushetsplikt i særlovgivning som regulerer myndighetens forvaltningsansvar.

Lowerket pålegger ikke arbeidsgivere å kreve at ansatte underskriver taushetserklæring når de skal lage offisiell statistikk. Selv om en taushetserklæring ved ansettelse ikke er et lovpålagt krav, pålegger alle produsenter av offisiell statistikk sine ansatte å underskrive taushetserklæring ved ansettelse. Dette bidrar til å sikre tillit hos oppgavegiverne og er i tråd med Retningslinjer for europeisk statistikk.

Å underskrive taushetserklæring ved ansettelse er først og fremst en fremgangsmåte for å øke oppmerksomheten og bevisstheten om taushetsplikten, men det er ikke tilstrekkelig. Det er viktig at eksterne personer som har tidsavgrensede oppdrag også blir gjort oppmerksomme på taushetsplikten, og at ansatte får tilbud om opplæring i hva taushetsplikt innebærer. Én produsent pålegger ikke eksterne som utfører oppdrag for produsenten å skrive under på en taushetserklæring.

Anbefaling:

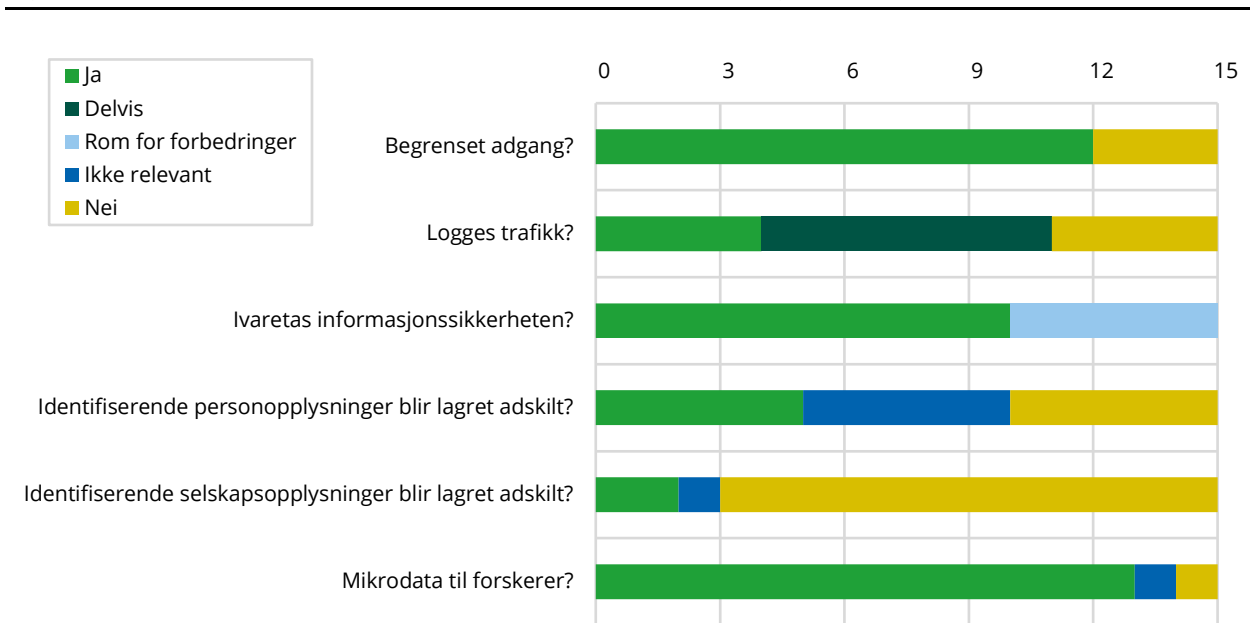
6. Etablere rutine for at eksterne som utfører oppdrag for produsenter av offisiell statistikk skriver under på en taushetserklæring.

2.6. Informasjonssikkerhet (11-15, 17)

Informasjonssikkerhet er viktig for produsenter av offisiell statistikk. Statistikkloven § 9 sier at myndigheter som behandler opplysninger som er omfattet av taushetsplikten etter § 8, skal gjennomføre tekniske og organisatoriske tiltak for å oppnå et tilfredsstillende sikkerhetsnivå. Dette innebærer blant annet å sørge for tilstrekkelig tilgangsstyring, logging og etterfølgende kontroll. Loven sier også at direkte identifiserbare opplysninger skal behandles og lagres adskilt fra øvrige opplysninger, med mindre det vil være uforenlig med formålet med behandlingen eller åpenbart unødvendig. På tilsvarende måte som for § 8, gjelder § 9 ikke for myndigheter som lager statistikk som er basert på data som er samlet inn til forvaltningsformål.

Prinsipp 5 i Retningslinjer for europeisk statistikk beskriver også krav til informasjonssikkerhet.

Figur 2.6.1 Informasjonssikkerhet. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 2.6.1 viser hvordan det er svart på spørsmålene om informasjonssikkerhet. Tre produsenter har ikke lagt begrensninger på ansattes adgang til fortrolige data. De opererer med et system for

tilgangsstyring, som innebærer at den ansatte får tilgang til et datasett eller en database. Da kan det forekomme at en medarbeider har tilgang til flere data enn det som er strengt tatt nødvendig. Fire produsenter logger trafikk til fortrolige data på en slik måte at de kan spore hvem som har vært inne og sett, og syv gjør det delvis. Alle produsentene oppga at de har iverksatt organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten, men fem svarte at det er rom for forbedringer.

Figur 2.6.1. viser også at ti produsenter behandler identifiserende opplysninger for personer (navn og fødselsnummer). Halvparten av disse lagrer identifiserende opplysninger adskilt fra øvrige opplysninger. Med ett unntak behandler alle produsenter identifiserende opplysninger for selskaper (navn og organisasjonsnummer). To av disse lagrer identifiserende selskapsopplysninger adskilt fra øvrige opplysninger.

Én av produsentene oppga at det ikke er relevant å gi forskere tilgang til mikrodata. En annen produsent har ikke gitt forskere tilgang til mikrodata hittil, men oppgav at det kan bli aktuelt i fremtiden. De øvrige 13 produsenter gir forskere tilgang til mikrodata.

Temaet informasjonssikkerhet ble tatt opp i alle intervjuer. Vår vurdering er at alle produsenter tar dette på alvor. Kun én produsent svarte bekreftende på alle spørsmål om informasjonssikkerhet og forklarte i intervjuet at de har klare prinsipper og rutiner for det.

SSB arbeider med å implementere EUs personvernforordning (GDPR) og statistikklovens bestemmelser om informasjonssikkerhet.

Anbefaling:

7. Resultatet av arbeidet som pågår i SSB for implementering av sikkerhetsgarantier i henhold til GDPR og statistikklovens bestemmelser om informasjonssikkerhet, bør dokumenteres og gjøres tilgjengelig for andre produsenter av offisiell statistikk gjennom Utvalget for offisiell statistikk og metodenettverket.

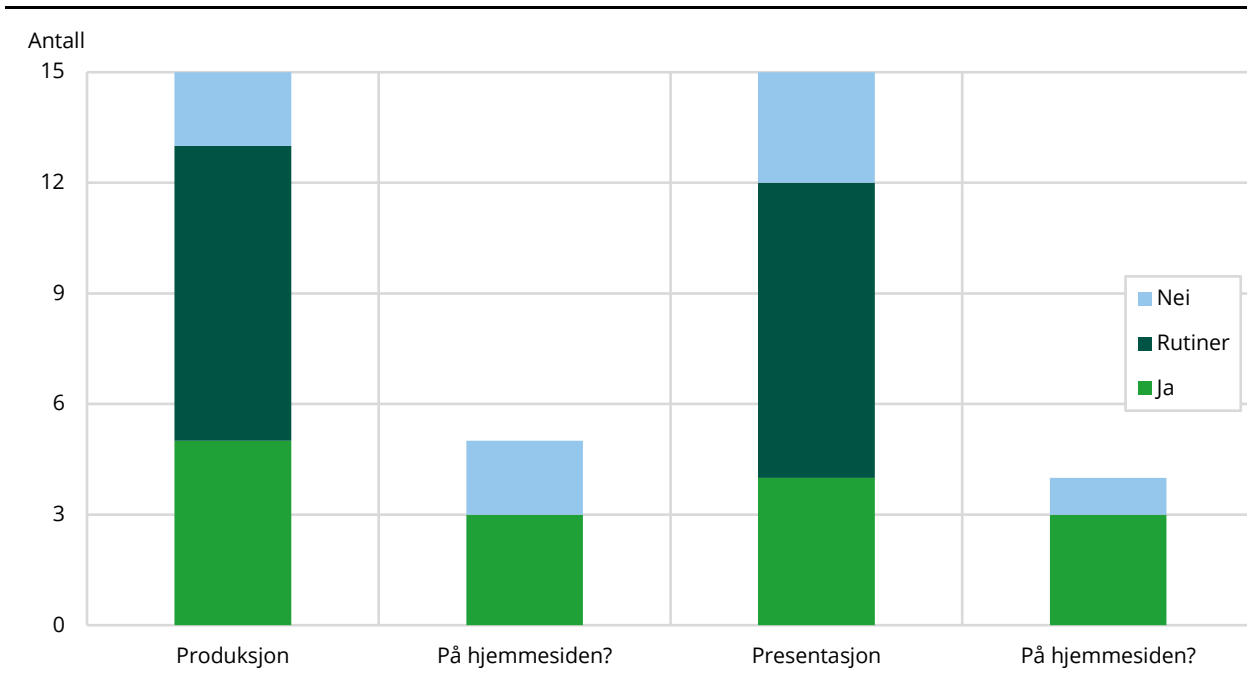
2.7. Upartiskhet og objektivitet (18-28)

Prinsippene om upartiskhet og objektivitet sikrer tillit til offisiell statistikk. Prinsippene er nedfelt i statistikkloven § 5 Krav til offisiell statistikk og i prinsipp 6 i Retningslinjer for europeisk statistikk. Retningslinjene for europeisk statistikk har forskjellige indikatorer som kvalitetsteamet har brukt for å undersøke hvordan det står til med upartiskhet og objektivitet i norsk offisiell statistikk.

Skriftlige retningslinjer for upartiskhet og objektivitet

Det er god praksis å ivareta upartiskhet og objektivitet i produksjon av statistikk gjennom skriftlige retningslinjer som er offentlig tilgjengelige.

Figur 2.7.1 Skriftlige retningslinjer for upartiskhet og objektivitet i produksjon og presentasjon av statistikk. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 2.7.1 viser at fem produsenter har skriftlige retningslinjer for upartiskhet og objektivitet i produksjon av statistikk, og åtte rutiner for det. Blant de som har utarbeidet skriftlige retningslinjer for upartiskhet og objektivitet i produksjon har tre gjort de tilgjengelig på sin hjemmeside.

Bildet er omtrent det samme for retningslinjer for upartiskhet og objektivitet i presentasjon av statistikk. Fire produsenter har skriftlige retningslinjer, herav tre som har publisert på hjemmesiden, og åtte har rutiner.

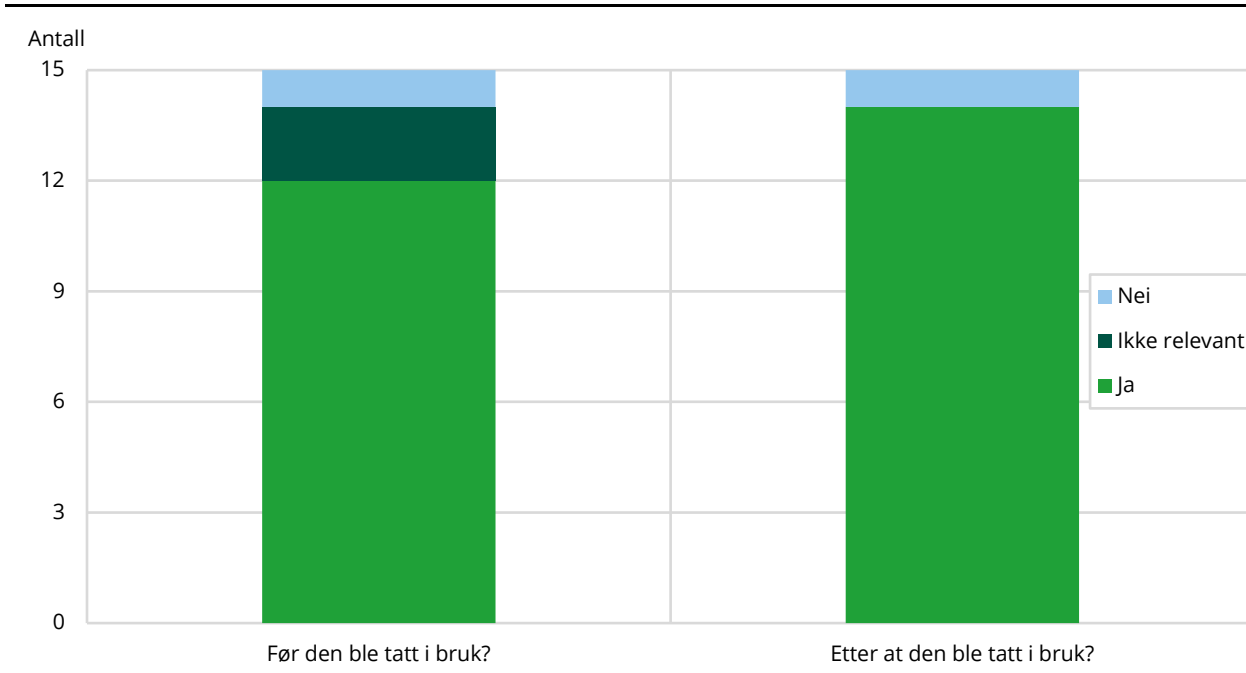
I intervjuet kommenterte en produsent at det er vanskelig å vite hvor omfattende retningslinjene bør være og når dette kvalitetskravet er oppfylt. En annen produsent mente at statistikkalenderen som viser dato og tidspunkt for frigivelse av statistikk er et godt tiltak som fremmer upartiskhet. Noen produsenter opplyste at retningslinjer for upartiskhet og objektivitet ble offentliggjort på hjemmesiden rett før intervjuet. Andre har planer om å utvide eksisterende dokumentasjon med retningslinjer for upartiskhet og objektivitet, eller man har planer om å utarbeide og publisere slike retningslinjer. En produsent planlegger å henvise til SSBs retningslinjer for upartiskhet og objektivitet på ssb.no.

Anbefaling:

- Alle produsentene bør ha skriftlige retningslinjer for upartiskhet og objektivitet i produksjon og presentasjon av statistikk, og publisere de på hjemmesiden. Det kan gjerne være gjenbruk eller en henvisning til retningslinjer som er tilgjengelig på ssb.no.

Statistikkfaglig vurderinger av datakilder

Upartiskhet er viktig i forbindelse med valg av datakilder for statistikken. Valg av datakilder skal baseres på statistikkfaglige vurderinger og produsentene bør jevnlig foreta statistikkfaglige vurderinger av datakilder etter at de er tatt i bruk. 12 produsenter baserer valg av datakilder på statistikkfaglige vurderingen (figur 2.7.2). For to produsenter spørsmålet ikke relevant.

Figur 2.7.2 Statistikkfaglige vurderinger av datakilden. Les mer om dette i teksten under figuren

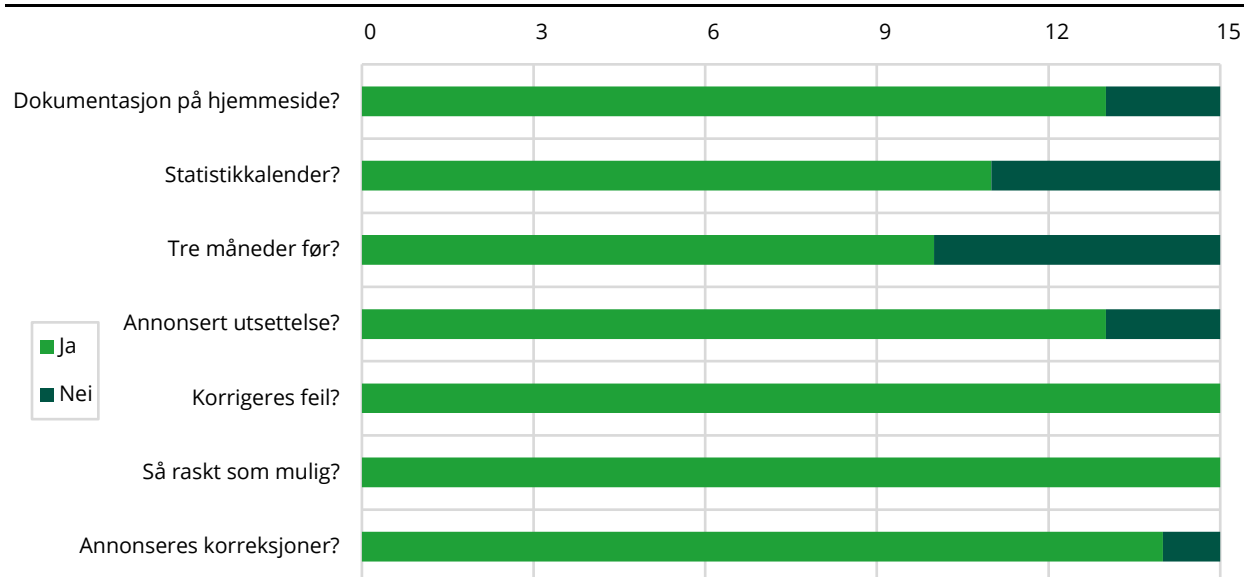
Figur 2.7.1 viser at alle produsenter unntatt én foretar statistikkfaglige vurderinger jevnlig også etter at kilden(-e) er tatt i bruk. Vurderingen kan være om kilden fortsatt er egnet til statistikkformål, men kan også dreie seg om kvalitetskontroll av dataene i kilden. Spørsmålet i spørreskjemaet var således ikke helt entydig. En produsent svarte at man ikke gjør en statistikkfaglig vurdering etter at kilden ble tatt i bruk, men fra intervjuet fikk vi inntrykk av at produsenten har et bevisst forhold til kvaliteten i datakilden.

Flere produsenter arbeider innenfor et myndighetsorgan som har andre hovedoppgaver enn å lage offisiell statistikk. Myndighetsutøvelsen genererer ofte et datagrunnlag (for eksempel et register) som også kan brukes til statistikkformål. For statistikkprodusenter som har tilgang til slike datakilder er det mindre relevant å gjøre en statistikkfaglig vurdering av kilden. Innholdet i kilden kan være styrt av forskrifter eller hensyn som kan veie tyngre enn statistikk. En produsent opplyste at det kan være krevende for statistikkenheten å følge med på endringer i forskrifter og regler som påvirker datagrunnlaget. Det kan føre til at viktig informasjon om endringer i datagrunnlaget ikke kommer tidsnok frem til statistikkprodusenten.

SSB mener at det ikke er nødvendig med spesifikke anbefalinger for denne indikatoren.

Publisert statistikk, korreksjon av feil og revisjon

Når statistikk blir publisert, skal alle brukere ha samme tilgang til statistikk samtidig. Dette er ett av de viktigste prinsippene for å sikre likebehandling av brukerne og tillit til offisiell statistikk. Publisering bør varsles i en statistikkalender med informasjon om dato og tidspunkt for publisering, fortrinnsvis tre måneder før publiseringen. Når det oppstår forsinkelser i forhold til planlagt dato, skal dette annonseres og forklares så raskt som mulig. Feil i publisert statistikk bør korrigeres raskest mulig sammen med informasjon om at det er gjort. Dette er beskrevet i prinsipp 6 Upartiskhet og objektivitet i Retningslinjer for europeisk statistikk.

Figur 2.7.3. Publisert statistikk. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 2.7.3 viser at 13 produsenter publiserer dokumentasjon av statistikkproduksjonen på virksomhetens hjemmeside. Dokumentasjonen skal inneholde opplysninger om datakilder, datainnsamling, begreper, editering osv. Tilgjengelig dokumentasjon er viktig for at brukere og andre på egen hånd skal kunne vurdere kvaliteten på publisert statistikk.

Figuren viser også at 11 produsenter har en statistikkalender på hjemmesiden med informasjon om dato og tidspunkt for fremtidig publisering. Ti produsenter varsler publisering minst tre måneder i forvegen. 13 produsenter annonserer utsettelse av publiseringstidspunktet. Det betyr at noen produsenter ikke har en statistikkalender eller varsler minst tre måneder i forvegen, men likevel har et fast tidspunkt for publisering. En produsent opplyste under intervjuet at de jobber med å etablere et opplegg for annonsering av dato og tidspunkt for frigivelse.

På møtet 2. desember 2021 i Utvalget for offisiell statistikk presenterte SSB et pågående arbeid med å teste inkludering av andre produsenter av offisiell statistikk i SSBs statistikkalender. Utvikling av en felles statistikkalender for all offisiell statistikk er et tiltak som fremmer upartiskhet og objektivitet. I påvente av etablering av en felles statistikkalender, bør alle produsenter informere minst tre måneder i forvegen om dato og tidspunkt for frigivelse. Det gjelder også produsenter med brukere som så langt ikke har etterlyst slik informasjon. En produsent opplyste i intervjuet at det kan være vanskelig å få forståelse i sin organisasjon for å få prioritert tiltak som gagnar kvaliteten i offisiell statistikk.

Alle produsentene korrigerer feil i publisert statistikk så raskt som mulig (figur 2.7.3). En produsent annonserer ikke at det er gjort korrigeringer når det dreier seg om kosmetiske endringer. Vi mener likevel at produsenten bør etablere en rutine for å gi til kjenne at tallene er korrigert.

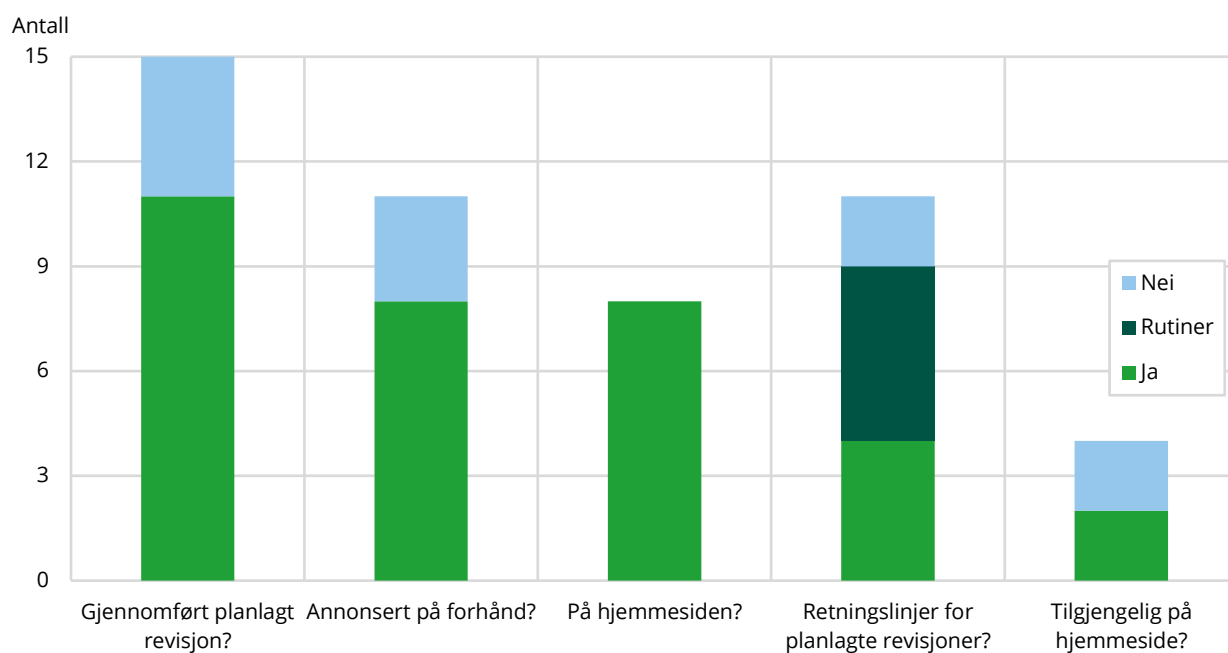
Anbefalinger:

9. Alle produsenter bør utarbeide skriftlig dokumentasjon av hvordan statistikken er produsert og holde dokumentasjonen oppdatert.
10. Dokumentasjon av statistikkproduksjonen offentliggjøres på statistikkmyndighetens hjemmesider.

11. Alle produsenter bør annonsere dato og tidspunkt for frigivelse av statistikk minst tre måneder i forvegen og holde seg til annonsert dato og tidspunkt for alle brukere.
12. Alle produsenter bør annonsere korreksjoner i publisert statistikk.
13. SSB bør prioritere arbeidet med å utvikle felles statistikkalender for all offisiell statistikk på ssb.no. De øvrige produsentene oppfordres til å arbeide aktivt for å annonsere publisering av sine statistikker på ssb.no.

Statistikk kan bli gjenstand for planlagt revisjon. Det kan være flere årsaker til at det er behov for planlagt revisjon av en statistikk. Det kan for eksempel være tilgang på nye og bedre datakilder eller det foretas endringer i klassifikasjoner, metoder og/eller definisjoner i statistikken.

Figur 2.7.4 Revisjon av publisert statistikk. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 2.7.4 viser at 11 produsenter har gjennomført planlagt revisjon av statistikk. Av disse har 8 produsenter annonsert planlagt revisjon på forhånd på hjemmesiden. Av de som har gjennomført revisjon av statistikk, har fire utarbeidet skriftlige retningslinjer for det og to har gjort retningslinjene tilgjengelig på hjemmesiden. Av produsentene som har gjennomført planlagt revisjon uten skriftlige retningslinjer, har fem rutiner for dette arbeidet og to har hverken retningslinjer eller rutiner.

Under intervjuet kom det frem ulike oppfatninger av begrepet revisjon. For noen er en større endring i statistikken en revisjon og man regner ikke mindre endringer for revisjoner. Det er ulik praksis for revisjon og dokumentasjon av revisjonsprosessen.

Anbefaling:

14. Vi anbefaler at produsentene setter seg inn i prinsipper for revisjon som er utarbeidet av SSB og gjør de kjent for sine brukere. Det kan gjøres ved å henvise til SSBs hjemmeside⁵.

⁵ <https://www.ssb.no/omssb/kvalitet-i-offisiell-statistikk/prinsipper-for-kommunikasjon-og-formidling/prinsipper-for-revisjon-i-ssb>

Tilgang til statistikk før publisering

Indikator 6.7 i Retningslinjer for europeisk statistikk sier blant annet at alle brukere har samme tilgang til publisert statistikk samtidig. Videre sier indikatoren at enhver tilgang for eksterne brukere før publisering skjer begrenset og i et kontrollert omfang, er velbegrunnet og det offentliggjøres. To produsenter har svart at noen personer utenfor statistikkproduksjonen har tilgang til statistiske resultater før statistikken blir publisert. Det skal opplyses om dette. En produsent bruker sekundærdata (data som er samlet inn av en annen statistikkprodusent). Det gjør at medarbeiderne i den andre produsenten kjenner til de statistiske egenskaper i datamaterialet før publiseringen. Dette er begrunnet i et behov for kvalitetssikring av offisiell statistikk. Informanten var usikker om det blir opplyst om dette i forbindelse med publiseringen. En annen produsent gir medarbeidere utenfor statistikkavdelingen, men i den samme myndigheten, tilgang til resultatene. Hensikten med dette er også kvalitetssikring av statistikken.

Under intervjuene fortalte flere produsenter at deling av statistikk før publisering skjedde før, men ikke i den nyere tid. Vi fikk inntrykk av at dette prinsippet er godt forstått av produsentene og blir tatt på alvor.

En produsent opplyste at de er utsatt for press fra overliggende departement om å gi fra seg offisiell statistikk før den blir offentliggjort. Det bryter med statistikkloven § 5 og er heller ikke i tråd med Retningslinjer for europeisk statistikk prinsipp 6 Upartiskhet og objektivitet. En annen produsent hadde en tilsvarende erfaring for noen år tilbake.

Anbefaling:

15. Når noen utenfor statistikkproduksjonen har tilgang til statistiske resultater før statistikken blir publisert, er dette et avvik som skal begrunnes og gjøres kjent for brukerne i forbindelse med publiseringen.

3. Statistiske prosesser (29-40)

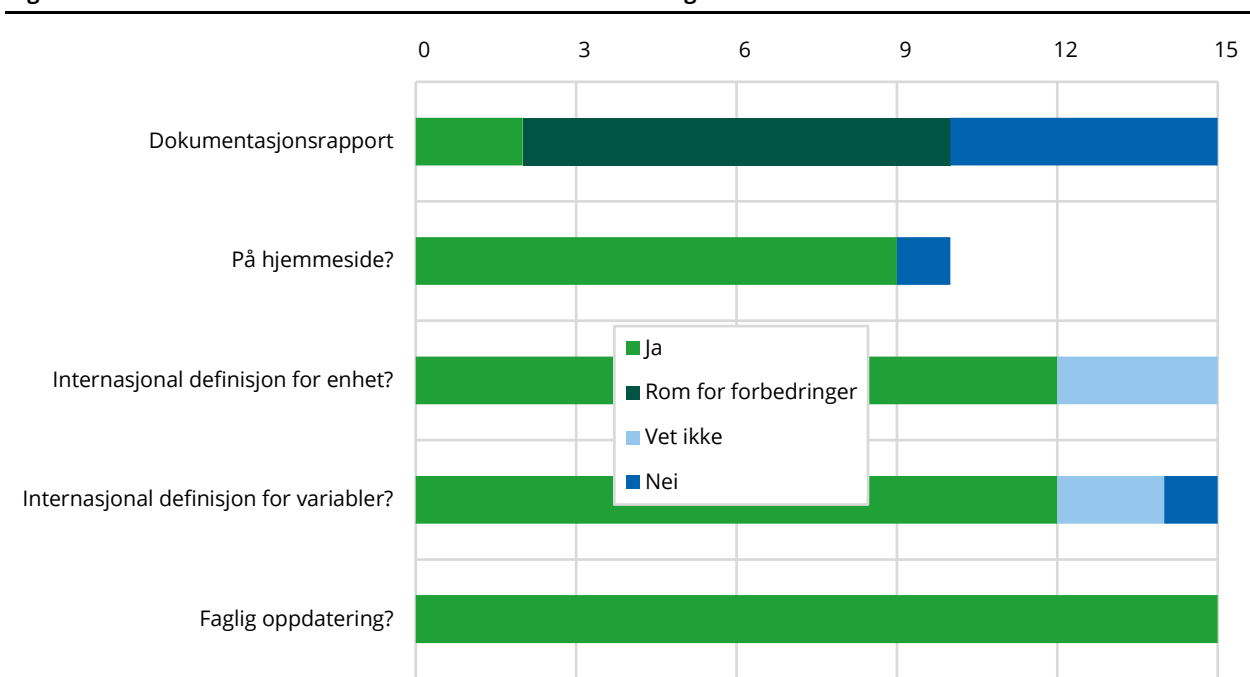
3.1. Gode metoder (29-32)

Statistikkloven § 5. (2) sier bl.a. at utviklingen, utarbeidingen og formidlingen av offisiell statistikk skal skje på grunnlag av enhetlige standarder og harmoniserte metoder. Retningslinjer for europeisk statistikk sier at gode metoder er en forutsetning for statistikk av høy kvalitet. Dette krever egnede verktøy og prosedyrer samt fagkunnskap.

Skriftlig dokumentasjon av produksjonsmetodene er viktig både for å sikre egne rutiner, og for å sikre åpenhet som gir brukerne av offisiell statistikk mulighet til å vurdere statistikken og diskutere bakgrunnen for tall som publiseres. Videre er det viktig at standarder og klassifikasjoner blir fulgt, slik at statistikken er sammenlignbar med andre statistikker, nasjonalt og internasjonalt, og over tid. Vi undersøkte om medarbeiderne har mulighet til å oppdatere seg faglig.

Kvalitet i ulike registre og datasystemer som er grunnlag for statistikkproduksjon er vesentlig for nøyaktighet og pålitelighet i publisert statistikk, men også for hvordan produksjonsprosessene utarbeides og utvikles. Spørsmål om kvalitetsvurdering av registre ble ikke tatt med i spørreskjema i kvalitetsevalueringen, men temaet ble tatt opp i oppfølgingsintervjuet.

Figur 3.1.1 Gode metoder. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 3.1.1 viser at det varierer hvor godt statistikkprodusentene har dokumentert sine produksjonsmetoder. Ti produsenter har dokumentasjonsrapporter som gjør det mulig for andre å vurdere kvaliteten på den offisielle statistikken. Av disse mener åtte produsenter at det er rom for forbedringer. Én av disse har ikke publisert dokumentasjonsrapporten på hjemmesiden.

12 produsenter svarte at de følger internasjonale standarder for definisjon av enheter og variabler der de finnes. De øvrige svarte at de ikke vet om internasjonale standarder for enheter og variabler.

Alle produsentene gir medarbeiderne mulighet til å holde seg faglig oppdatert.

I løpet av perioden kvalitetsevalueringen pågikk, økte bevisstheten om behovet for skriftlig og offentlig dokumentasjon. I oppfølgingsintervjuene fortalte produsentene at de ser behov for å utarbeide og forbedre skriftlig dokumentasjon om produksjonsprosessen, og å gjøre dokumentasjonen offentlig tilgjengelig. Noen har også utarbeidet og publisert slik informasjon i perioden fra spørreskjema for kvalitetsevalueringen ble fylt ut og fram til oppfølgingsintervjuet.

Statistikkmyndigheter utenfor SSB er i stor grad registereiere selv, men bruker også i noen grad grunndata fra andre registereiere. Myndighetene samler inn data til forvaltningsformål, og disse dataene brukes også til produksjon av offisiell statistikk. Enkelte produsenter har et klart system for å skille ut data til statistikkproduksjon fra forvaltningsdata. Produsentene har i varierende grad systemer for å melde kvalitet tilbake til eksterne registereiere. Samarbeid mellom myndigheter om kvalitet i registre kan systematiseres bedre for flere statistikkprodusenter.

Kravene om bruk av standarder er oppfylt der det er relevant.

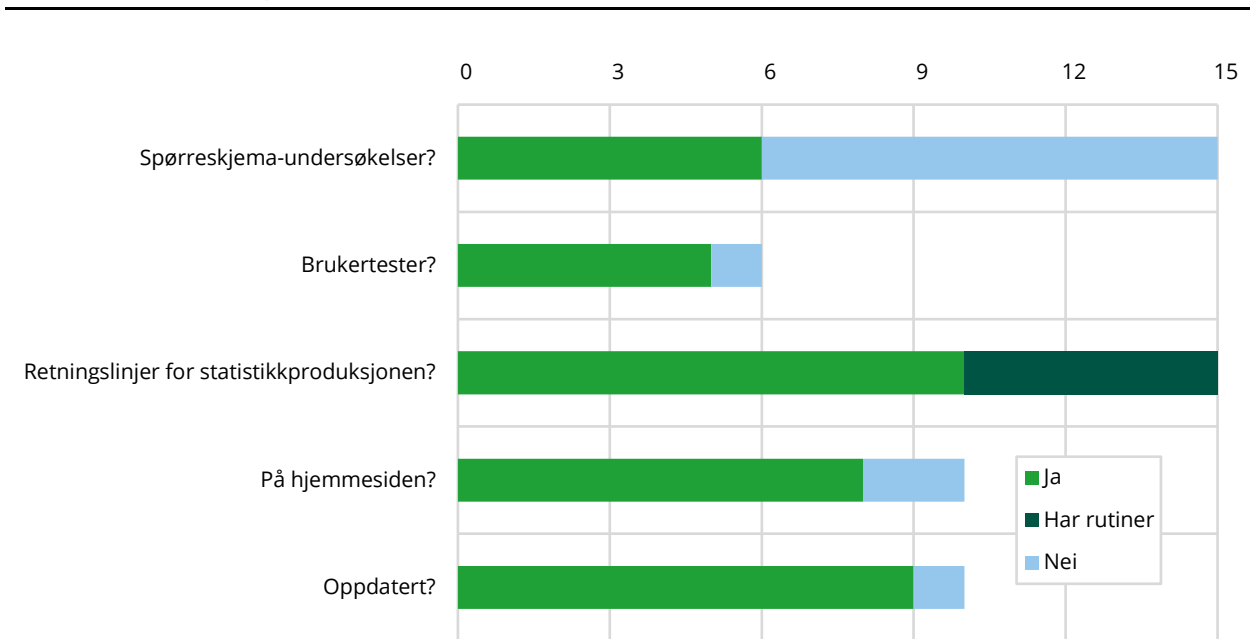
Anbefaling (se også anbefaling 9 og 10):

16. Produsenter av offisiell statistikk som bruker data fra administrative datasystemer (register) bør inngå avtaler med dataeierne om utlevering av data og samarbeid om kvalitet, for eksempel etter mal fra SSB.

3.2. Egnede statistiske prosedyrer (33-35)

Når data hentes inn fra respondenter som skal fylle ut et spørreskjema, kan det fort oppstå misforståelser. Det er viktig at spørsmålene er entydige og at man spør om informasjon som respondenten har tilgjengelig. Testing av spørreskjema på respondenter (brukertesting) bidrar til å redusere risikoen for misforståelser og manglende svar.

Figur 3.2.1 Statistiske prosedyrer. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 3.2.1 viser at seks produsenter gjennomfører spørreundersøkelser i forbindelse med produksjon av offisiell statistikk. Foruten SSBs tre statistikkavdelinger, er det én produsent som tester spørreskjema på respondenter. Én produsent tester spørreskjema på de største enhetene, og

én har planer om å gjennomføre testing. En produsent har gjennomført kurs i klarspråk for sine medarbeidere.

Det er positivt at alle produsenter som gjør spørreskjemaundersøkelser, tester spørreskjema eller har planer om å teste. Kurs i klarspråk er også et godt tiltak som kan ha overføringsverdi til flere produsenter, til arbeidet med å utarbeide skriftlige retningslinjer og formidling av offisiell statistikk.

Skriftlige retningslinjer som brukes og oppdateres jevnlig er et viktig bidrag til å opprettholde og forbedre kvalitet i prosessene og publisert statistikk. Det er også viktig at retningslinjer og dokumentasjon er offentlig tilgjengelig slik at brukerne av en statistikk kan gjøre seg kjent med hvordan den er produsert, og etterprøve om den følger viktige kvalitetskriterier.

Ti produsenter har skriftlige retningslinjer for hvordan statistikkproduksjonen skal foregå (figur 3.2.1). De øvrige har rutiner for det. Alle de ti svarte at retningslinjene blir fulgt i ganske stor eller svært stor grad. Åtte har publisert retningslinjene på hjemmesiden. Ni har oppdatert retningslinjene og åtte av dem har gjort det etter 2018.

Det er rom for forbedringer når det gjelder å utarbeide skriftlige rutiner for hvordan statistikkproduksjonen skal foregå, og publisering på hjemmesiden.

Anbefalinger:

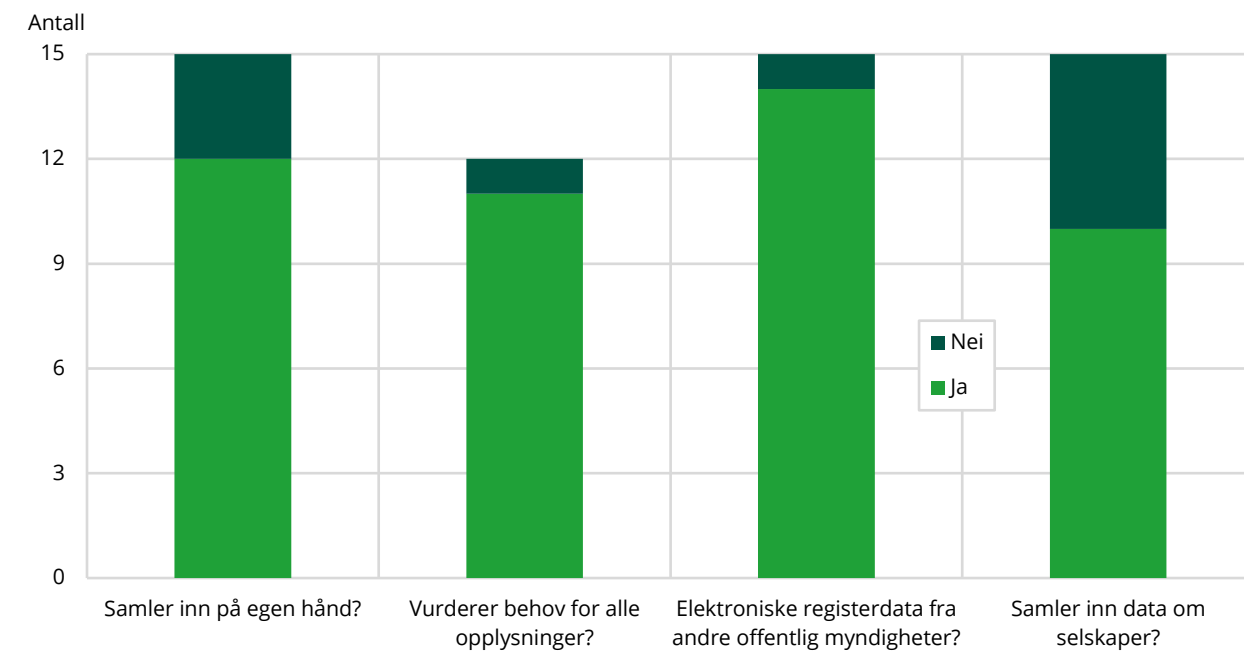
17. Sikre at brukertesting av spørreskjema gjennomføres systematisk.
18. Vurdere å gjennomføre kurs i klarspråk.
19. Utarbeide skriftlige retningslinjer for hvordan statistikkproduksjonen skal foregå.
20. Retningslinjer hvordan statistikkproduksjonen skal foregå offentliggjøres på statistikkmyndighetenes hjemmesider, eller det lenkes til retningslinjer på ssb.no.

3.3. Rimelige krav til oppgavegivere. (36-38)

I statistikkloven § 10 heter det blant annet: Før Statistisk sentralbyrå beslutter å pålegge opplysningsplikt, skal det foreligge en vurdering av nytten ved å få inn opplysningene, veid opp mot omkostningene for den opplysningspliktige og hvor inngripende behandlingen anses å være for den som opplysningene gjelder for. Vurderingen skal offentliggjøres.

Det er stor oppmerksomhet i samfunnet, både hos politikere, myndigheter, næringslivet, og organisasjoner om å redusere oppgavebyrden ved rapportering til offentlige myndigheter. Rimelige krav til oppgavegivere er også et prinsipp i retningslinjer for europeisk statistikk.

Testing av spørreskjema som er omtalt over kan bidra til en bedre opplevelse for respondenten, men det er også viktig å sikre at det ikke spørres om informasjon som kan hentes andre steder, eller som det ikke er direkte behov for i statistikkproduksjonen.

Figur 3.3.1 Rimelige krav til oppgavegivere. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 3.3.1 viser at 12 produsenter samler inn data på egen hånd. Bare en av disse vurderer ikke om det er behov for alle opplysningene de samler inn, men opplyser i intervju at de vurderer alternative kilder løpende. Alle produsenter, med ett unntak, henter elektroniske data fra administrative informasjonssystemer hos andre offentlige myndigheter.

Ti produsenter samler inn data om selskaper i næringslivet. Disse fikk også spørsmål om hvordan de samler inn data; via spørreskjema, via selskapenes fagsystemer og via fagsystem til tredjeparter. Alle disse innsamlingsmetodene er i bruk. En produsent henter inn data ved hjelp av e-post. Det er ikke vurdert som god metode for datasikkerhet.

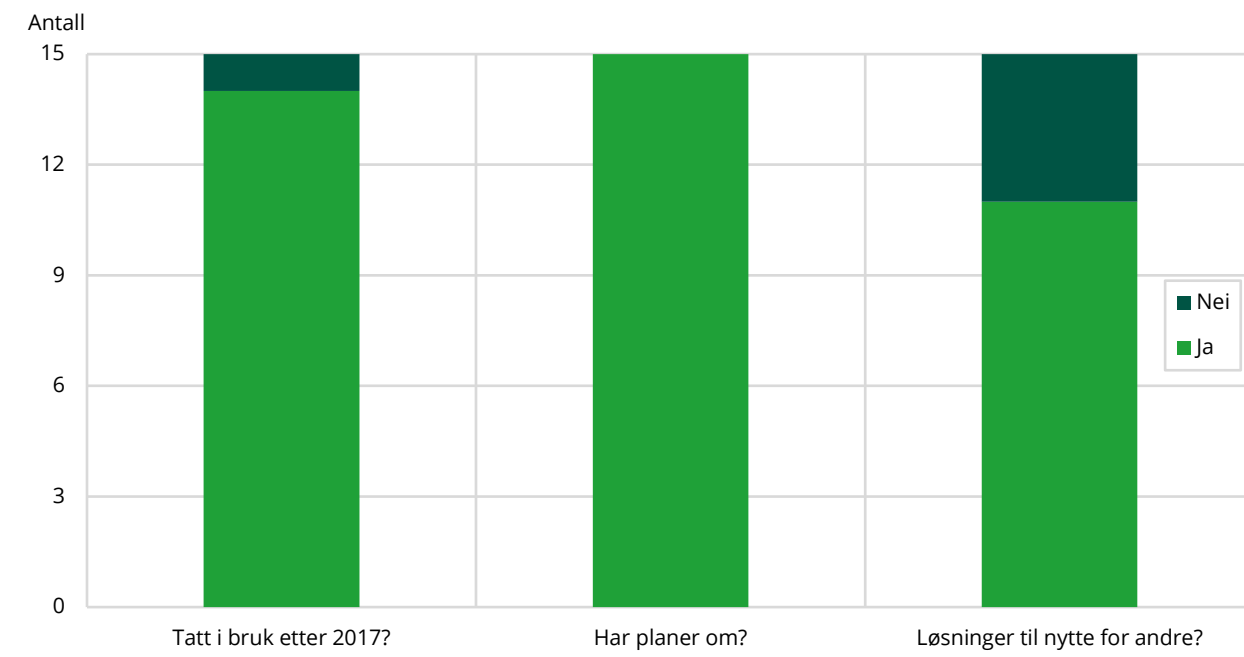
Produsentene henter i stor grad inn opplysninger fra tilgjengelige kilder, og bruker spørreundersøkelser der det er nødvendig.

Anbefaling:

21. Der det gjøres, må datafangst per e-post utvikles og erstatte med en sikker løsning som f.eks. en filsluseløsning.

3.4. Kostnadseffektivitet (39-40)

Kostnadseffektiv produksjon av offisiell statistikk er et krav i statistikkloven § 5 og et prinsipp i Retningslinjer for europeisk statistikk. Viktige bidrag til å effektivisere statistikkproduksjonen er å utnytte potensialet i ny informasjons- og informasjonsteknologi og administrative og andre nye datakilder.

Figur 3.4.1 Kostnadseffektivitet, ta i bruk ny teknologi. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 3.4.1 viser at 14 produsenter har tatt i bruk ny teknologi i statistikkproduksjonen de senere årene, og at alle produsenter har planer om å ta i bruk ny teknologi. 11 produsenter har løsninger som de mener andre statistikkprodusenter kan ha nytte av, og har gitt eksempler på slike løsninger.

Det har vært store endringer i mange datasystemer som er grunnlag for offisiell statistikk. Produsentene har lagt om egne systemer og tatt i bruk data fra bl.a. A-ordningen, Elhub og Sirius⁶. Flere produsenter har tatt i bruk ny teknologi og utviklet systemer for datainnsamling, datalagring, analyse og formidling av statistikk. Noen produsenter ser klare gevinster i kvalitet eller innsparing, mens andre foreløpig er usikre på mulighetene for innsparing med nye systemer og metoder. Det er også prosjekter i gang for å bruke nye datakilder som f.eks. transaksjonsdata i produksjon av offisiell statistikk.

Kvalitetsevalueringen går ikke nok i detalj til å si noe konkret om innovasjon og produktivitetsutvikling hos statistikkmyndighetene. Men det er stor oppmerksomhet på å utnytte ny teknologi og nye datakilder hos produsentene av offisiell statistikk. I mange tilfeller kan produsentene ha nytte av å kjenne til hverandres løsninger og vurdere å ta i bruk metoder som andre produsenter har gode erfaringer med.

Anbefaling:

22. Samle og dele beste praksis innen ny teknologi og nye datakilder blant produsenter av offisiell statistikk.

⁶ A-ordningen er en samordnet måte for arbeidsgivere å rapportere opplysninger om inntekt og ansatte til NAV, SSB og Skatteetaten. Elhub er en nøytral datahub som håndterer all måledata og markedsprosesser i det norske kraftmarkedet. Sirius er et prosjekt i Skatteetaten for å innføre av en ny digital skattemelding for personlig næringsdrivende og andre selskapstyper.

4. Statistiske produkter (42-59)

Ifølge statistikkloven § 5 skal offisiell statistikk bl.a. være relevant, nøyaktig og pålitelig, aktuell, punktlig, tilgjengelig og klar, sammenlignbar og sammenhengende. Det er også viktige kvalitetskrav i Retningslinjer for europeisk statistikk. Tilgjengelig statistikk skal være i henhold til brukernes behov. Statistikkens kvalitet måles ut fra i hvilken grad statistikken er relevant, nøyaktig og pålitelig, aktuell, sammenhengende, sammenlignbar over tid og på tvers av regioner og land, samt lett tilgjengelig for brukerne, dvs. prinsippene for statistiske produkter.

4.1. Relevans (42)

En statistikk som ikke oppfyller brukernes behov, er ikke relevant.

Med to unntak har produsentene kontakt med brukerne for å få innspill og tilbakemeldinger på statistikken. Vi ba produsentene oppgi hva slags regelmessig kontakt de har med brukerne av statistikken. Noen produsenter har organiserte møter med brukerne. Det kan være møter med rådgivende utvalg som er satt sammen av brukerrepresentanter. Flere produsenter har regelmessige møter med departement, tekniske beregningsutvalg og partene i næringslivet. En produsent har kontakt med bransjen i forbindelse med innhenting av datagrunnlaget til statistikken.

Noen produsenter har ad hoc pregede kontakter. Det forekommer at man har kontakt med brukere i forbindelse med oppdrag. Brukerkontakt forekommer også ved at noen produsenter har en postkasse hvor brukere kan rette en henvendelse til produsenten.

De fleste produsenter oppfyller kravet om å vurdere relevans, men noen produsenter bør ta initiativ til mer regelmessig brukerkontakt. Det kan være en formalisert form for brukerkontakt, f.eks. i et rådgivende utvalg, men det kan også ha en uformell form. Et eksempel på det siste er en undersøkelse om brukertilfredshet knyttet til et besøk på produsentens hjemmeside for statistikk.

Anbefaling:

23. Produsenter som ikke har noe form for brukerkontakt, bør ta initiativ til regelmessig brukerkontakt.

4.2. Nøyaktighet og pålitelighet (43)

Nøyaktighet blir ofte trukket frem som det viktigste kvalitetskravet til en statistikk. Retningslinjene gir ingen prioritering av de ulike kvalitetsprinsippene. Forskjellige kvalitetskrav må noen ganger avveies mot hverandre basert på brukernes behov. For å sikre at statistikk avspeiler virkeligheten på en nøyaktig og pålitelig måte bør man indentifisere de viktigste kildene til feil i statistikken(e).

Alle produsentene har svart at de har identifisert de viktigste kildene til feil i statistikken(e).

I intervjuet spurte vi om de viktigste feilkildene og om man kan nevne forbedringstiltak. Produsentene mente at de viktigste feilkildene er feil i data fra egen datafangst, feil i registerdata og bearbeidingsfeil.

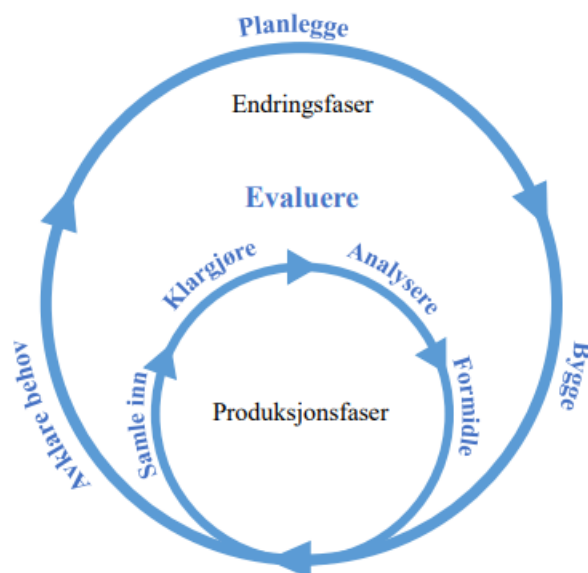
Eksempler på feil i data fra egen datafangst er at oppgavegivere gjør bevisst eller ubevisst feil under utfyllingen av skjemaet. Det forekommer også at man spør om opplysninger som ikke respondenten kan svare på, f.eks. bestemte beløp som ikke er skilt ut i oppgavegiverens regnskaper eller opplysninger som må hentes fra utlandet.

En produsent fortalte at det er frivillig å delta i en næringsundersøkelse. Det gir frafall og skjevhet som man forsøker å rette opp i bearbeidingen.

Registerdata kan også gi eller inneholde feil. Et register kan være laget til et annet formål enn statistikk. Det kan skje feil i saksbehandlingen som gir en feilregistrering i registeret. En produsent fortalte at det er en statistikkvariabel i et register som ikke blir brukt til andre formål enn statistikk. Da kan nøyaktigheten i variabelen bli dårlig. For én produsent er det en utfordring å følge med i mange og hyppige endringer i registrene. Endringer kan påvirke statistikken og endringer kan inntreffe på kort varsel.

Feil blir oppdaget og rettet i bearbeidingen hos alle statistikkprodusenter. Emnekunnskap og kjennskap til datagrunnlaget er viktig når man skal lete etter feil. En produsent nevner at det kan finnes feil på detaljnivå, som har lite betydning for aggregert statistikk. Noen ganger blir feil oppdaget etter at statistikken er publisert, ved at man sammenligner med andre statistikker.

Figur 4.2.1 Produksjonsfaser og endringsfaser i FNs prosessmodell for statistikkproduksjon. Les mer om dette i teksten under figuren

Vår vurdering er at alle produsentene tar kravet om nøyaktighet og pålitelighet på alvor, men at noen produsenter med fordel kan gjennomgå sin statistikkproduksjon og kartlegge dette nærmere. Man kan ta utgangspunkt i FNs prosessmodell for statistikkproduksjon⁷ som er vist i figur 4.2.1. Figuren viser prosessmodellen med de ytre endringsfasene (Avklare behov, Planlegge og Bygge), og de indre produksjonsfasene (Samle inn, Klargjøre, Analysere og Formidle).

SSBs erfaring med prosessmodellen er at produsentene i mindre grad er opptatt av endringsfasene til fordel for produksjonsfasene. Å være nøye med å avklare behov, planlegge og bygge bidrar til å unngå feil i produksjonsfasene. Et alternativ er å bruke PDCA-sirkelen (Plan, Do, Check, Act) for å evaluere og rette feil kontinuerlig.

Et tiltak for å unngå feil i registerdata er å inngå avtaler om utlevering av data og samarbeid om kvalitet med registereiere. SSB har god erfaring fra ca. 30 slike avtaler. Det kan være avtaler internt i

⁷ <https://www.ssb.no/omssb/kvalitet-i-offisiell-statistikk/prosessmodell-for-statistikkproduksjon>

myndigheten som statistikkprodusenten hører til, men det kan også være avtaler med andre registereiere. I avtalen kan bl.a. informasjonsflyt fra registereier til statistikkprodusent reguleres.

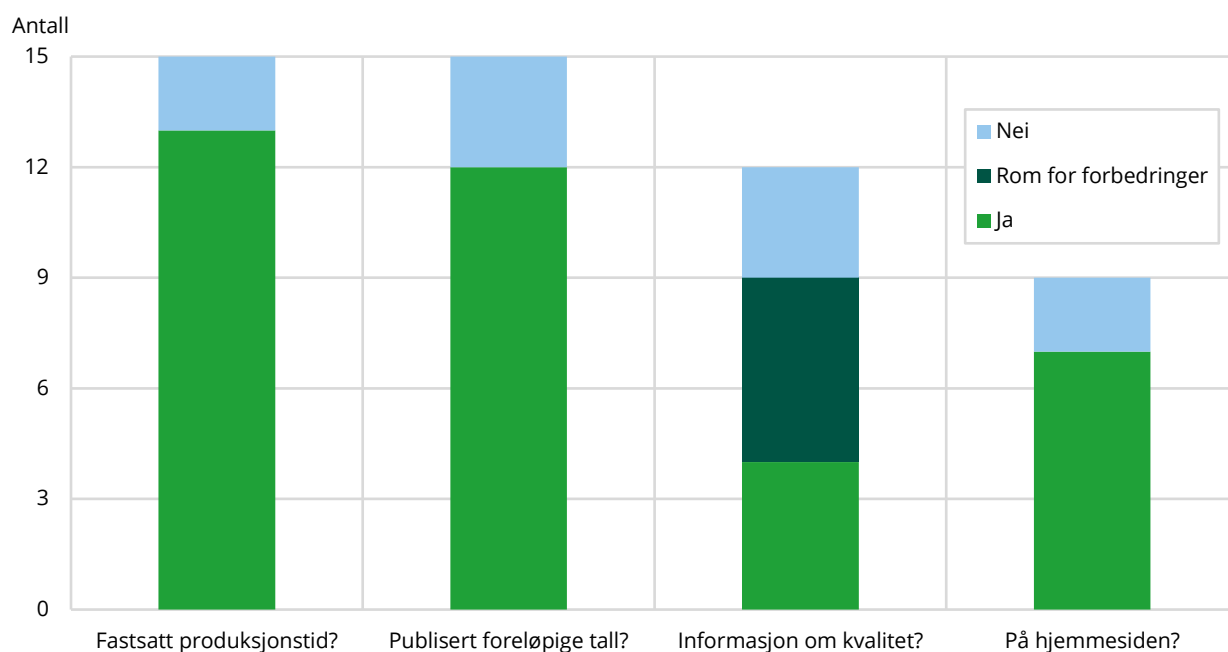
Anbefaling (se også anbefaling 16):

24. Produsenten som samler inn data til offisiell statistikk på frivillig basis, og som har registrert frafall som reduserer nøyaktigheten, bør undersøke muligheten for å gjøre deltakelsen i undersøkelsen obligatorisk.

4.3. Aktualitet (44-45)

Brukere av statistikk er tjent med at statistikken er aktuell og at den publiseres punktlig. Figur 4.3.1 viser at alle produsenter unntatt to har fastsatt mål på hvor lang tid det skal ta å produsere en statistikk.

Figur 4.3.1 Produksjonstid og foreløpige tall. Les mer om dette i teksten under figuren

Hos den ene produsenten ligger hovedvekten på aktualitet og ikke på punktlighet når statistikk skal publiseres. Man forsøker å publisere statistikken så raskt som mulig etter at kvalitetssikringen er ferdig. I forbindelse med publiseringen annonseres anslått tidspunkt for neste års publisering.

Den andre produsenten som ikke har fastsatt mål for produksjonstid har en statistikkalender og holder seg til den. Produsenten bekreftet at man er opptatt av aktualitet når kalenderen fastsettes, men at de underveis ikke fraviker oppgitt publiseringsdato.

Figur 4.3.1 viser også 12 produsenter har publisert statistikk som ble basert på foreløpige tall. Tre av disse utarbeider ikke informasjon om kvaliteten på de foreløpige tallene. Blant fem av de som utarbeider informasjon om kvalitet på foreløpige tall, er det rom for forbedringer.

Det er ulik bakgrunn for publisering av foreløpige tall. Noen publiserer foreløpige tall fordi det er en etablert vane. Andre publiserer foreløpige tall fordi de vil forbedre aktualiteten og fremskynde publiseringen. Det skjedde spesielt under koronaepidemien.

Hos noen er publisering av foreløpige tall styrt av etterspørsel etter statistikk, f.eks. fra internasjonale organisasjoner. Noen produsenter forklarte at statistikken blir brukt i større regnskapssystemer, som nasjonalregnskapet. Da kan det bli avdekket feil som blir rettet. Det forekommer at statistikk blir rettet etter at den er publisert som endelig.

For en produsent ligger forskjellen mellom foreløpig og endelig statistikk i detaljeringsgrad. Foreløpige tall er hovedtall og mer detaljert tall publiseres som endelige tall uten av hovedtall blir endret.

Inntrykket fra intervjuene er at det er store forskjeller blant produsenter av offisiell statistikk når det gjelder foreløpig statistikk. Det er ulike begrunnelser for å publisere foreløpig statistikk, forskjellig praksis og ulik oppfatning av hva som oppfattes som foreløpig statistikk.

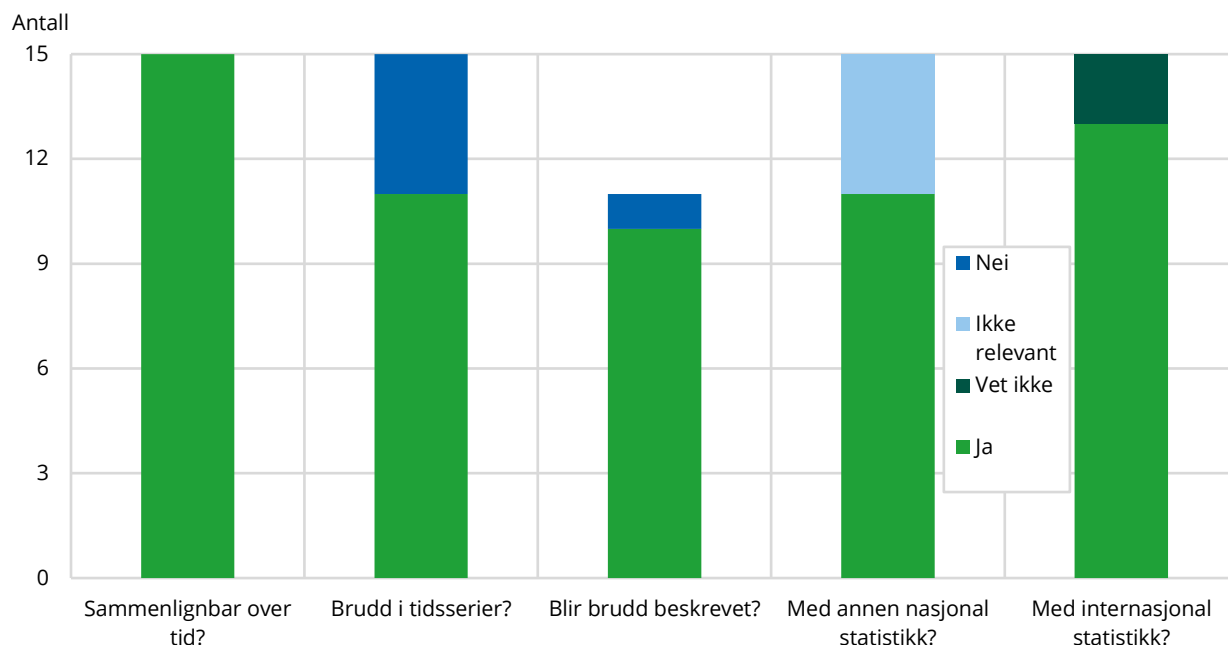
Anbefalinger:

25. Produsenter bør gjennomgå hvordan foreløpig statistikk blir publisert i all offisiell statistikk. Gjennomgangen bør gjøres med sikte på å komme frem til felles retningslinjer for all offisiell statistikk.
26. Noen produsenter bør analysere forskjellen mellom foreløpig og endelig statistikk. Basert på analysen, kan man vurdere behovet for foreløpig statistikk.
27. SSB bør utarbeide kvalitetsindikator for aktualitet i offisiell statistikk.

4.4. Sammenheng og sammenlignbarhet (46-49)

Statistikk får en merverdi når den er sammenlignbar bakover i tid, med annen nasjonal statistikk og med internasjonal statistikk.

Figur 4.4.1 Sammenlignbarhet. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 4.4.1 viser at alle produsentene svarte at statistikken(e) kan sammenlignes over en rimelig lang tidsperiode. 11 produsenter har hatt brudd i tidsserier. Brudd i tidsserier kan være nødvendig fordi datakilder eller klassifikasjoner blir endret, metodene blir forbedret, eller det oppstår endringer i det fenomenet som skal beskrives. Blant de 11 produsenter som har hatt brudd i tidsserier er det en

som ikke har forklart og beskrevet bruddet. I intervjuet forklarte den produsenten at den viktigste brukeren av statistikk ble informert direkte. Man vurderte det som en enkel sak å beskrive det bruddet og gjøre beskrivelse tilgjengelig for alle.

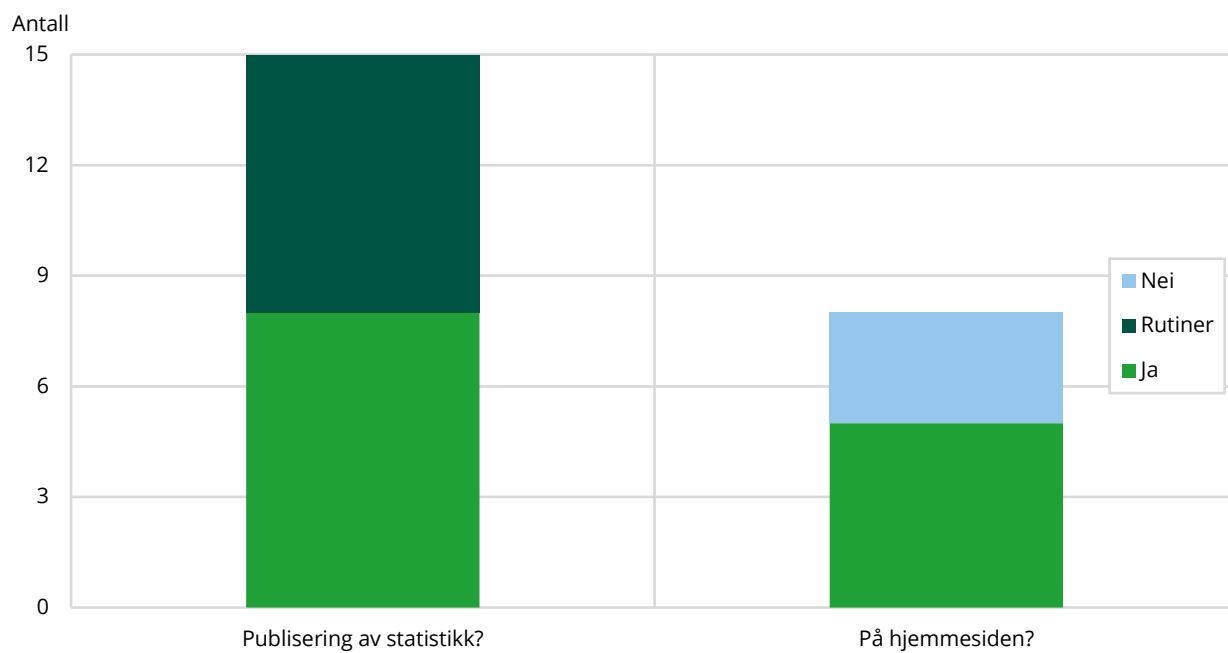
Et spørsmål i skjemaet gjaldt sammenliknbarhet med tilsvarende variabler i andre norske statistikker. Figur 4.4.1 viser også at fire produsenter svarte at variablene i statistikken(e) ikke er sammenlignbare med annen nasjonal statistikk. Det kan ha sin forklaring i at produsentene har eneansvar i Norge for statistikk på det aktuelle fagfeltet. Spørsmålet ble ikke fulgt opp i intervjuene. To produsenter vet ikke om det er mulig å sammenligne statistikken(e) med tilsvarende offisiell statistikk i andre land. Heller ikke det spørsmålet ble fulgt opp i intervjuet.

Anbefaling:

28. Produsentene som lager statistikk med variabler som ikke er sammenlignbare med tilsvarende variabler i andre norske statistikker eller som er usikre om de er sammenlignbare med tilsvarende statistikker i andre land, bør undersøke om de kan forbedre sammenlignbarhet, eventuelt forklare for brukere hvorfor sammenligning er vanskelig.

4.5. Tilgjengelighet og klarhet (50-57)

Figur 4.5.1 Skriftlige retningslinjer for publisering av statistikk. Les mer om dette i teksten under figuren

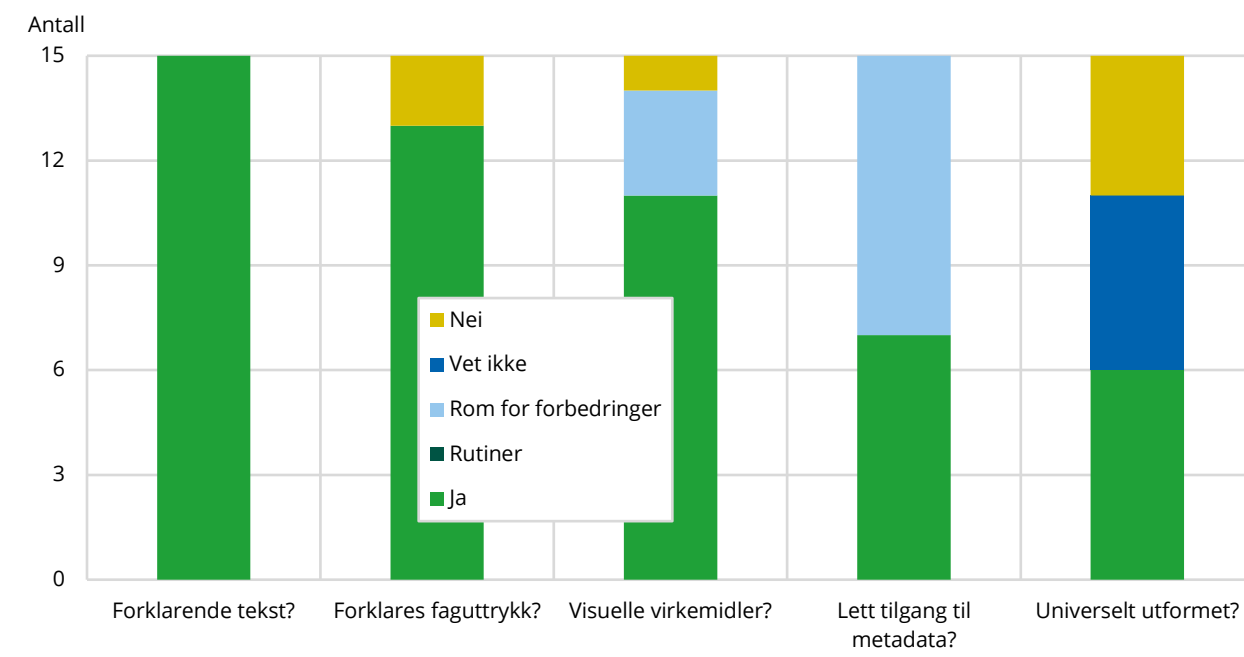
Åtte produsenter har skriftlige retningslinjer for publisering av statistikk (figur 4.5.1). De øvrige har ikke skriftlige retningslinjer, men de har rutiner. Av de som har skriftlige retningslinjer, har fem produsenter publisert retningslinjene på hjemmesiden. Under intervjuene fikk vi opplyst at en produsent hadde utarbeidet skriftlige retningslinjer og at de nylig hadde publisert disse på hjemmesiden sin.

Anbefalinger:

29. Alle produsenter bør utarbeide skriftlige retningslinjer for publisering av statistikk.

30. Alle produsenter må sørge for at retningslinjene for publisering av statistikk er tilgjengelig på hjemmesiden. Det kan være retningslinjer som er utarbeidet av produsenten selv eller prinsippene fra Retningslinjer for europeisk statistikk som finnes på av [ssb.no](https://www.ssb.no)⁸.

Figur 4.5.2 Forklaringer, figurer, metadata og universell utforming. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 4.5.2 viser hvordan produsentene har svart på spørsmålene om forklaringer, figurer, metadata og universell utforming. Alle produsenter legger ved en forklarende tekst når statistikk blir publisert, og 13 produsenter forklarer faguttrykk i teksten. En produsent opplyste i intervjuet at de kan bli bedre til å forklare faguttrykk. En annen sa at de har mye forklarende tekst og rapporter, men at det forekommer få faguttrykk som trenger en forklaring. Kun én produsent har ikke med visuelle virkemidler som figurer, grafer og kart for å presentere statistikken, og tre svarte at det er rom for forbedringer på området.

Produsenten som ikke har med visuelle virkemidler forklarte at det dels er på grunn av kravet om universell utforming. Man opplever at kravet om universell utforming begrenser hva som kan formidles visuelt. Den andre grunnen er at et godt verktøy for visuell formidling er dyrt, men det er planer om en større investering. Flere produsenter sa at det er rom for forbedringer i bruk av visuelle virkemidler. Flere er på jakt etter gode verktøy.

Alle produsenter svarte at brukerne har lett tilgang til metadata som definisjoner, variabler og klassifikasjoner, men åtte opplyste at det er rom for forbedringer. En produsent fortalte at det finnes gode definisjoner og tegninger på en annen informasjonsside for næringen som de lager statistikk for. Vi oppfordrer produsenten til å legge til en link til den andre siden med metadata når de publiserer statistikken.

Seks produsenter bekreftet at hjemmesiden oppfyller minimumskravene til universell utforming. Blant resten svarte fem at de ikke vet om hjemmesiden er universell utformet og fire svarte nei på spørsmålet.

⁸ <https://www.ssb.no/omssb/kvalitet-i-offisiell-statistikk/prinsipper-for-kommunikasjon-og-formidling>

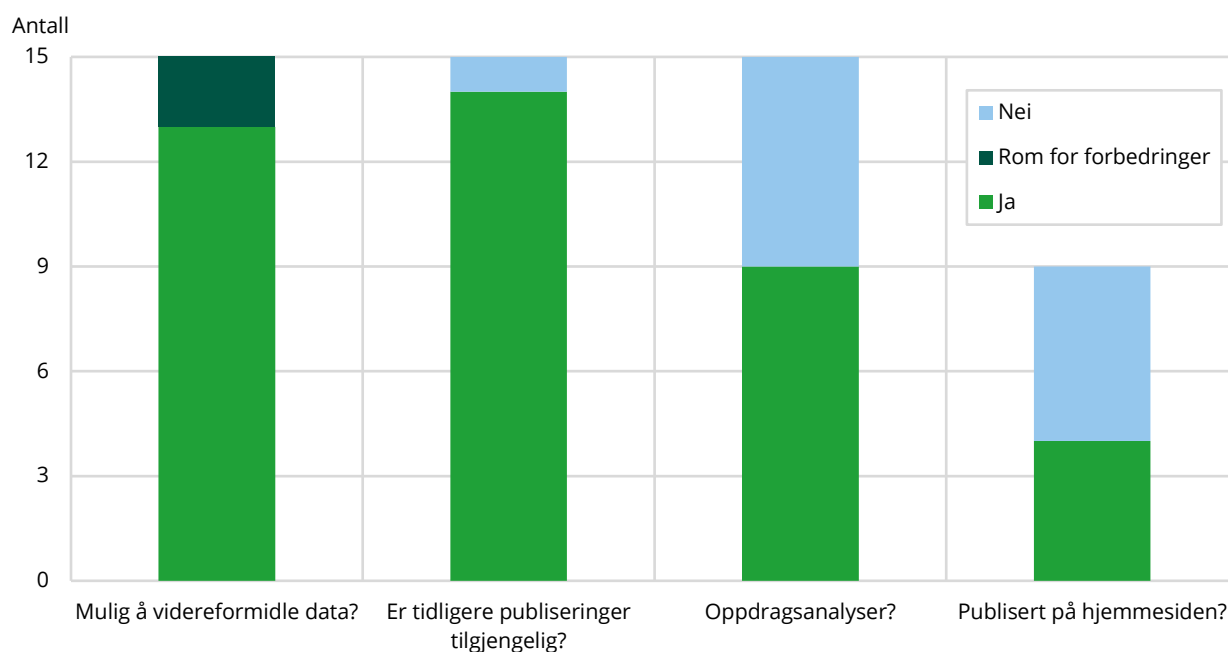
Vår vurdering er at det er rom for forbedring for å gjøre offisiell statistikk klarere og bedre tilgjengelig. Vi fikk inntrykk av at de fleste produsenter er opptatt av dette, men at det kan være et ressurs spørsmål hvor mye man får arbeidet med det.

Når det gjelder universell utforming har flere produsenter et stykke igjen for å oppfylle dette viktige kvalitetskravet. Oppfølging av universell utforming av websider følges ikke videre opp i kvalitetsevalueringen av offisiell statistikk, fordi det følges opp av Tilsynet for universell utforming⁹.

Anbefaling:

31. SSB organiserer et temamøte i metodenettverket om formidling av offisiell statistikk og grafikk som verktøy.

Figur 4.5.2 Nedlasting, arkiv og tilgjengelighet av oppdragsanalyser. Les mer om dette i teksten under figuren

Figur 4.5.2 viser at alle produsenter bruker formidlingsverktøy som støtter videreformidling av statistikk, som å laste ned tabeller i Excelformat, eller lage egne datasett med API. To produsenter oppgir at det er rom for forbedring. Alle unntatt én oppgir at man kan finne tidligere publiseringer tilgjengelig i et arkiv på hjemmesiden. Produsenten som ikke har tidligere publiseringer tilgjengelig, opplyste i intervjuet at det er mulig å etterlyse tidligere publiseringer fra brevjournalen, men det kan være en omstendelig prosess.

Ni produsenter tilbyr spesialtilpassede egne analyser for oppdragsgivere. De øvrige oppgir at det ikke er etterspørsel etter slike analyser. Tre produsenter som tilbyr spesialtilpassede analyser publiserer disse også på hjemmesiden. Som begrunnelse for ikke å publisere spesialtilpassede analyser oppgis at de utarbeides på forespørsel fra overliggende departement, og de vurderes ikke å være av offentlig interesse. En produsent sa at slike henvendelser ofte gjelder mindre justeringer i tabeller som er utgitt tidligere. Da blir de ikke publisert. Når henvendelser om spesialkjøringer gjentar seg, kan det føre til at de nye eller oppdaterte tabeller blir publisert og tatt med i tabellsettet

⁹ Offentlig sektor skal følge nye krav om universell utforming fra 1. februar 2023. Dette følges opp av Tilsynet for universell utforming (<https://www.uutilsynet.no/>).

som til vanlig blir publisert. En produsent var nøye med å understreke at enkelte medier ikke blir foretrukket i formidlingen fremfor andre eller allmenheten.

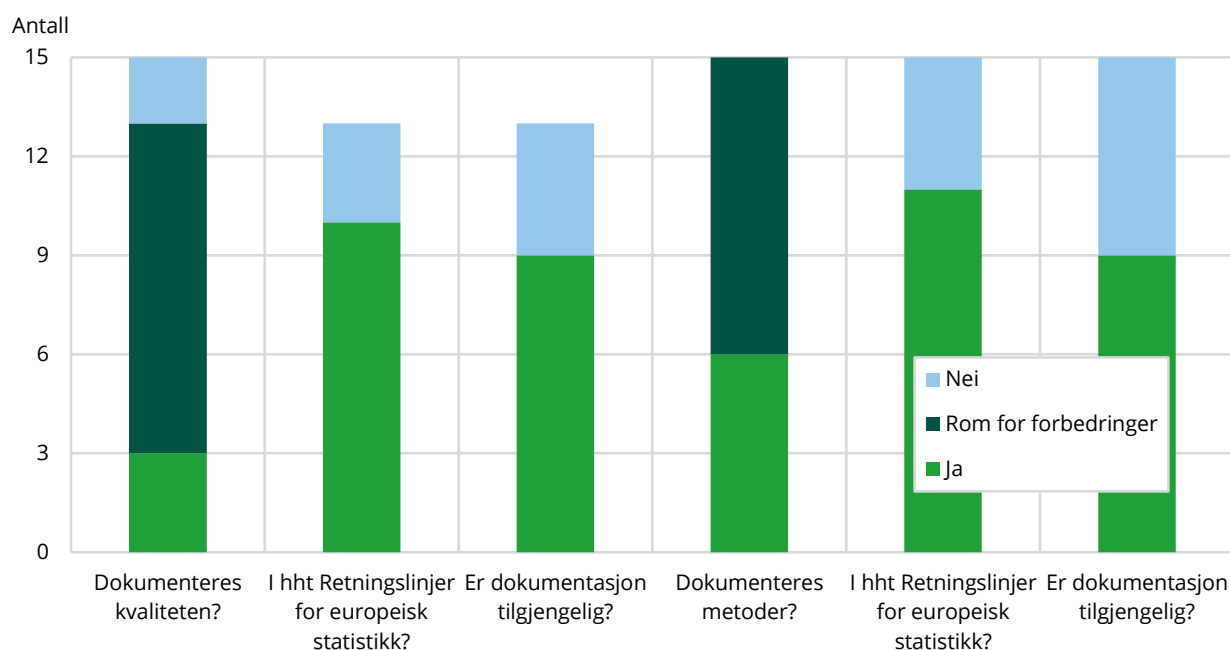
Erfaring tilsier at produsenter som ikke tilbyr spesialtilpassede analyser går glipp av en mulighet til kommunikasjon med brukere. Kontakter om spesialtilpassede analyser er nyttig brukerkontakt og at de kan gi verdifull innsikt i fagfeltet.

Anbefalinger:

32. Produsenter som ikke tilbyr spesialtilpassede analyser for oppdragsgivere oppfordres til å åpne opp for det.
33. Spezialtilpassede analyser som kan være relevante for allmenheten, bør publiseres på produsentens hjemmeside.

4.6. Vurdering og dokumentasjon av kvalitet og metoder (58-59)

Figur 4.6.1 Kvalitet i henhold til Retningslinjer for europeisk statistikk. Les mer om dette i teksten under figuren

13 produsenter dokumenterer kvaliteten på statistikkproduktene (figur 4.6.1). Blant disse oppgir 10 at det er rom for forbedringer. Blant de 13 som dokumenterer kvaliteten, vurderer 10 produsenter kvaliteten i henhold til prinsippene for statistiske produkter fra Retningslinjer for europeisk statistikk¹⁰. Ni produsenter har gjort dokumentert kvalitetsvurderingen på hjemmesiden.

Alle dokumenterer metoder som benyttes i statistikkproduksjonen, men ni svarte at det er rom for forbedringer. 11 produsenter vurderer kvalitet i henhold til prinsippene for statistikkproduksjon¹¹, og ni produsenter har dokumentert denne kvalitetsvurderingen på hjemmesiden.

Intervjuene avdekket at det er ulik praksis for dokumentasjon, og at flere er usikre om hvor detaljert dokumentasjon skal være. Flere svarte at de dokumenterer sin statistikkproduksjon, men at de ikke

¹⁰ Relevans, nøyaktighet og pålitelighet, aktualitet og punktlighet, sammenheng og sammenlignbarhet, tilgjengelighet og klarhet.

¹¹ Gode metoder, egnede statistiske prosedyrer, rimelige krav til oppgavegiverne, kostnadseffektivitet.

følger prinsippene fra Retningslinjene for europeisk statistikk. Flere nevnte at kvalitetsevalueringen var en bevisstgjøring rundt retningslinjene. Det ble etterlyst tips til hvordan man skal dokumentere.

Noen produsenter var mer konkrete. En sa at de bør bli bedre på dokumentasjon av metadata. Flere nevnte at de vurderer å ta inn mål på usikkerhet i dokumentasjon.

Noen produsenter fortalte at det kan være vanskelig å finne en god balanse mellom dokumentasjon for ulike målgrupper som for eksempel allmenheten, forskere eller andre ekspertbrukere. Det gjelder spesielt når statistikken er komplisert.

En produsent refererte til et kvalitetskurs om SSB tidligere hadde. Der fikk man informasjon om kvalitetsindikatorer som man nå bruker i dokumentasjon.

Vår vurdering er at det er rom for forbedringer når det gjelder dokumentasjon av kvalitet på statistikkprodukter og dokumentasjon av metoder. Det går frem av figur 4.6.1, og inntrykket ble bekreftet under intervjuene. Det er ulik praksis for dokumentasjonsarbeid og flere er usikre på hvilke krav som stilles til dokumentasjon. Flere produsenter har gitt uttrykk for at kvalitetsevalueringen har økt bevisstheten rundt kvalitetsarbeidet. Det er et godt utgangspunkt for å sette inn tiltak som øker bevisstheten enda mer og som øker kompetansen i metoder og verktøy blant medlemmene i Utvalg for offisiell statistikk. Det kan være et grunnleggende kurs i kvalitetsarbeid hvor Retningslinjene i europeisk statistikk vektlegges samtidig som kurset kan gi en introduksjon til FNs prosessmodell for statistikkproduksjon¹². Retningslinjene og prosessmodellen er viktige verktøy for å vurdere kvalitet i hver enkelt statistisk produksjonsprosess i kvalitetsgjennomganger. En kvalitetsgjennomgang er i utgangspunktet en gjennomgang av én produksjonsprosess, men vi erfarer at en kvalitetsgjennomgang ofte har en ringvirkning for beslektede statistikker på samme avdeling i SSB eller på det samme fagfeltet. Derfor kan introduksjon av kvalitetsgjennomganger blant alle produsenter av offisiell statistikk bidra til at bevisstheten og kompetansen i kvalitetsarbeid øker i hele Utvalget for offisiell statistikk.

Anbefalinger:

34. SSB bør tilby et kurs i kvalitetsarbeid hvor Retningslinjer for europeisk statistikk og FNs prosessmodell for statistikkproduksjon blir gjennomgått.
35. SSB bør lage en plan for kvalitetsgjennomganger av offisiell statistikk som sikrer at alle produsenter får delta i en kvalitetsgjennomgang i løpet av en programperiode. Alle produsenter oppfordres til å delta ved en kvalitetsgjennomgang hos en annen produsent.

---

¹² <https://www.ssb.no/omssb/kvalitet-i-offisiell-statistikk/prosessmodell-for-statistikkproduksjon>

5. Generelt om skriftlige retningslinjer og dokumentasjon

I statistikkproduksjon er det viktig å ha retningslinjer for flere prosesser i produksjonen. I kvalitetsevalueringen ble det stilt spørsmål om retningslinjer på flere områder. Skriftlige retningslinjer som brukes og oppdateres jevnlig er et viktig bidrag til å opprettholde og forbedre kvalitet i prosessene og publisert statistikk. I tillegg er det viktig at retningslinjer og dokumentasjon er offentlig tilgjengelig slik at brukerne av statistikken kan gjøre seg kjent med hvordan statistikken er produsert, og etterprøve om statistikken følger viktige kvalitetskriterier. Dokumentasjon og åpenhet er også et viktig bidrag til å bygge tillit til offisiell statistikk.

Evalueringen av kvalitet i offisiell statistikk har bidratt til at produsentene har blitt mer bevisst på nytten av skriftlige retningslinjer. I perioden fram til oppfølgingsintervjuene har flere startet å utarbeide skriftlige rutiner, og noen har også publisert retningslinjer på sine hjemmesider.

Det er fortsatt behov for å øke bevisstheten om verdien av skriftlig dokumentasjon av retningslinjer og rutiner hos noen produsenter. Det kan gjøres ved å ta utgangspunkt i prinsipper som er publisert på ssb.no og lenke til disse ved publisering av offisiell statistikk, eller ved å prioritere å utarbeide egne skriftlige rutiner, og offentliggjøre disse.

SSB bruker FNs prosessmodell i utstrakt grad for å dokumentere prosesser i statistikkproduksjon. Modellen er godt egnet til å beskrive faser og delprosesser som er nødvendige for å produsere offisiell statistikk, og gir en god struktur for dokumentasjon av produksjonsprosesser.

Anbefalinger:

36. SSB bør lage en samling av beste praksis med retningslinjer og gjøre den tilgjengelig for Utvalget for offisiell statistikk.

Vedlegg A: Manuskriptet til spørreskjemaet

Vedlegg A viser manuskriptet til spørreskjemaet for evaluering av kvalitet i offisiell statistikk. Det viser gangen i skjemaet og referanser til Retningslinjer for europeisk statistikk, Rammeverk for kvalitetssikring og statistikkloven.

Faglig uavhengighet	
<p>1 Foreligger det en hjemmel i lov, forskrift eller annen rettskilde, som sikrer at den/de som jobber med produksjon av offisiell statistikk hos dere kan jobbe faglig uavhengig?</p> <p> ☐ Ja ☐ Nei ☒ Vet ikke </p>	Se retningslinje 1.1 i rammeverket
<p>2 Har dere/statistikkmyndigheten en leder med overordnet ansvar for at offisiell statistikk utvikles og formidles på en uavhengig måte?</p> <p> ☐ Ja → 2.1 HVIS JA: Hvem er lederen? ☐ Nei </p> <p> ☐ Administrerende direktør ☐ Leder for statistikkenheten ☐ Annen leder → 2.2 Vennligst spesifiser tittelen på leder: <input type="text"/> </p> <p>2.3 HVIS JA: Kan politiske myndigheter få avsatt lederen dersom virksomheten publiserer statistikk som de politiske myndighetene ikke liker?</p> <p> ☐ Ja ☐ Nei ☐ Vet ikke </p> <p>Ga til spørsmål 3</p>	<p>Se retningslinje 1.3 i rammeverket</p> <p>Se retningslinje 1.8 i rammeverket</p>

Samarbeid	
<p>3 Samarbeider dere med vitenskapelige institusjoner om utvikling av offisiell statistikk? Samarbeid kan f.eks. være felles utviklingsprosjekt, doktorgradsstipendiater og hospitering.</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	Se retningslinje 1bis.3.5 i rammeverket
<p>4 Samarbeider dere med internasjonale organisasjoner om utvikling av offisiell statistikk? Samarbeid kan f.eks. være felles prosjekter, arbeidsgrupper og hospitering.</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	Se retningslinje 1bis.3.6 i rammeverket
<p>5 Er dere involvert i samarbeidsprosjekter som fremmer innovasjon knyttet til produksjon av offisiell statistikk? Samarbeidsprosjektene kan være med andre offentlige etater, forskningsmiljøer, bedrifter eller andre som er opplatt av innovasjon.</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	Se retningslinje 1bis.3.7 i rammeverket

Kvalitetsbevissthet	
<p>6 Har dere en kvalitetsleder eller kvalitetsgruppe som har et særlig ansvar for å identifisere svakheter i statistikkproduksjonen?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	Se retningslinje 4.1.2 i rammeverket

Konfidensialitet og informasjonssikkerhet

7 Må ansatte skrive under på en taushetserklæring ved ansettelse?
 Ja
 Nei

8 Må eksterne som utfører oppdrag for dere skrive under på en taushetserklæring?
 Ja
 Nei

9 Får ansatte opplæring i konfidensialitet?
 Ja
 Nei

10 Statistisk konfidensialitet betyr at det ikke er mulig å avsløre informasjon om enkeltheter i statistiske produkter (f.eks. personer eller foretak).
 Har dere skriftlige retningslinjer for å sikre statistisk konfidensialitet?
 Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.

Ja → 10.1 HVIS JA: Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?
 Nei, men vi har rutiner → Ja
 Nei → Nei
 Vet ikke → 10.2 Har du kommentarer til spørsmål 10, kan du skrive dem her:

11 Er ansattes adgang til fortrolige data begrenset til det nødvendige for vedkommendes arbeid?
 Ja
 Nei

Se retningslinje 5.2 i rammeverket

Se retningslinje 5.2 i rammeverket

Se retningslinje 5.4.3 i rammeverket

Se retningslinje 5.4.1 i rammeverket

Se retningslinje 5.4.1 i rammeverket

Se retningslinje 5.5 i rammeverket

<p>☒ 12 Logges all trafikk til fortrolige data, slik at eventuell snoking kan avdekkes?</p> <p>☐ Ja ☐ Ja, delvis ☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 5.5 i rammeverket</p>
<p>☒ 13 Har dere iverksatt organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten?</p> <p>☐ Ja ☐ Ja, men det er rom for forbedringer ☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 5.5 og 15.4 i rammeverket</p>
<p>☒ 14 Blir identifiserende opplysninger for personer (navn og fødselsnummer) behandlet og lagret adskilt fra øvrige opplysninger?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei ☐ Ikke relevant</p>	<p>Se retningslinje 5.5.6 i rammeverket og § 9.2 i Statistikkloven</p>
<p>☒ 15 Blir identifiserende opplysninger for selskaper (navn og organisasjonsnummer) behandlet og lagret adskilt fra øvrige opplysninger?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei ☐ Ikke relevant</p>	<p>Se retningslinje 5.5.6 i rammeverket og § 9.2 i Statistikkloven</p>
<p>☒ 16 Har dere rutiner for å sjekke at personvern og konfidensialitet er ivarettatt, før statistikken(e) blir publisert? Eksempler på slike rutiner er: • Understryking/prikking (tallet erstattes med et kolon eller et annet tegn) • Rekoding eller aggregering (gjøre gruppering av variable grovere)</p> <p>☐ Ja ☐ Nei ☐ Ikke relevant</p>	<p>Se retningslinje 5.4.7 i rammeverket</p>
<p>☒ 17 Gir dere forskere tilgang til data på enhetsnivå (mikrodata)?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei ☐ Ikke relevant</p>	<p>Se retningslinje 5.6 og 15.4 i rammeverket</p>

Upartiskhet og objektivitet

18 Har dere skriftlige retningslinjer som skal sørge for at statistikken(e) er mest mulig upartisk(e) og objektiv(e)?
Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.

Ja → **18.1 HVIS JA:** Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?
 Nei, men vi har rutiner → Ja
 Nei → Nei

18.2 HVIS NEI PÅ BEGGE: Har du kommentarer til spørsmål 18, kan du skrive dem her:

19 Lå det en statistikkfaglig vurdering til grunn for at dere valgte den/de datakildene dere benytter?

Ja → **19.1 HVIS NEI OG IKKE RELEVANT:** Har du kommentarer til spørsmål 19, kan du skrive dem her:
 Nei → Ikke relevant

20 Foretar dere statistikkfaglige vurderinger av datakilden etter at dere tok den/de i bruk?

Ja
 Nei

Se retningslinje 6.1 i rammeverket

Se retningslinje 6.2 i rammeverket

Se retningslinje 6.2 i rammeverket

<p>● 21 Har dere skriftlige retningslinjer for upartisk og objektiv presentasjon av offisiell statistikk i media? Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.</p> <p>☐ Ja → 21.1 HVIS JA: Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden? ☐ Nei, men vi har rutiner → ☐ Ja ☐ Nei → ☐ Nei</p> <p>21.2 HVIS NEI PÅ BEGGE: Har du kommentarer til spørsmål 21, kan du skrive dem her:</p> <div style="border: 1px solid black; height: 80px; width: 250px; margin: 10px auto;"></div>	<p>Se retningslinje 6.8 i rammeverket</p>
<p>● 22 Kan brukere finne dokumentasjon om statistikken på virksomhetens hjemmeside (f.eks. opplysninger om datakilde(r), datainnsamling, begreper, editering osv.)?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 6.4 i rammeverket</p>
<p>● 23 Har dere en statistikkalender på hjemmesiden med informasjon om dato og tidspunkt for fremtidig publiseringer?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 6.5 og 13.4.1 i rammeverket</p>
<p>● 24 Ligger tidspunktet for publisering av en statistikk fast minst tre måneder før publiseringen?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 6.5 og 13.4 i rammeverket</p>
<p>● 25 Dersom publiseringen av en statistikk blir utsatt, blir dette annonsert og forklart så raskt som mulig?</p> <p>☐ Ja ☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 6.5 og 13.4 i rammeverket</p>

26 Dersom det oppdages alvorlige feil i en publisert statistikk, blir feilen korrigert?

Ja
 Nei

26.1 HVIS JA: Blir feilen korrigert så raskt som mulig?

Ja
 Nei

26.2 HVIS JA: Blir det annonsert at statistikken er korrigert?

Ja
 Nei

Statistikk kan bli gjenstand for planlagt revisjon. Det kan være flere årsaker til at det er behov for planlagt revisjon av en statistikk:

- tilgang på nye og bedre datakilder
- det foretas endringer i klassifikasjoner, metode og/eller definisjoner i statistikken

27 Har dere gjennomført planlagt revisjon av statistikk(er)?

Ja
 Nei

27.1 HVIS JA: Blir større revisjoner annonsert på forhånd?

Ja
 Nei

27.2 HVIS JA: Blir de annonsert på hjemmesiden?

Ja
 Nei

28 Er det noen personer utenfor statistikkproduksjonen som har tilgang til statistiske resultater før statistikken blir publisert?

Ja
 Nei

28.1 HVIS JA: Blir det opplyst om dette i publiseringen av statistikken?

Ja
 Nei

Gå til spørsmål 29

Se retningslinje 6.3 i rammeverket

Se retningslinje 6.6 i rammeverket

Se retningslinje 6.6.2 i rammeverket

Se retningslinje 6.6.2 i rammeverket

Se retningslinje 6.7 i rammeverket

Gode metoder

● 29 Foreligger det dokumentasjonsrapport(er) som gjør det mulig for andre å vurdere kvaliteten på den offisielle statistikken? Se retningslinje 7.1.1 i rammeverket

Ja
 Ja, men det er rom for forbedringer
 Nei

→ 29.1 HVIS JA PÅ BEGGE: Blir dokumentasjonsrapportene publisert på hjemmesiden? Se retningslinje 7.1.2 i rammeverket

Ja
 Nei

Hva menes med "enhet" og "variabel"?
 Det kan være vanskelig å ha en helt klar forståelse av hva som ligger i begrepene "enhet" og "variabel". Den enkleste måten å forklare det på, er å gi et konkret eksempel. Dersom man ønsker å lage statistikk over høyden på elever på en skole, vil "elever" være enheten det skal lages statistikk om, mens "høyde" er egenskapen vi ønsker å si noe om, dvs. variabelen.

● 30 Følger statistikken europeisk eller annen internasjonal definisjon av enheten det skal lages statistikk om? Se retningslinje 7.1 i rammeverket
 Eksempler på enheter er: personer, husholdninger, foretak, fiskefartøy, vannmagasin osv.

Ja
 Nei
 Vet ikke

→ 30.1 HVIS NEI: Blir dette begrunnet? Se retningslinje 7.1.3 i rammeverket

Ja
 Nei

→ 30.2 HVIS JA Hvor blir begrunnelsen gitt? (dokumentasjonsrapport, på hjemmeside e.l.) Se retningslinje 7.1.3 i rammeverket

● 31 Følger statistikken europeisk eller annen internasjonal standard for hvordan variablene skal defineres? Se retningslinje 7.1 i rammeverket

Ja
 Nei
 Vet ikke

→ 31.1 HVIS NEI: Blir dette begrunnet? Se retningslinje 7.1.3 i rammeverket

Ja
 Nei

→ 31.2 HVIS JA Hvor blir begrunnelsen gitt? (dokumentasjonsrapport, på hjemmeside e.l.) Se retningslinje 7.1.3 i rammeverket

Så følger ett spørsmål om faglig oppdatering.

→ Så følger ett spørsmål om faglig oppdatering. Se retningslinje 7.6 i rammeverket

● 32. Har ansatte i statistikkeneheten mulighet til å holde seg faglig oppdatert? Se retningslinje 7.6 i rammeverket
 Faglig oppdatering kan f.eks. være: deltagelse på kurs og konferanser, tid til å lese faglitteratur, e-læringsprogram, kollegaopplæring osv.

Ja
 Nei

Egnede statistiske prosedyrer

33 Gjennomfører dere (statistikkmyndigheten) spørreskjemaundersøkelser i forbindelse med produksjon av offisiell statistikk? Se retningslinje 8.2 i rammeverket

Ja → 33.1. HVIS JA: Tester dere skjemaene på potensielle respondenter (svarpersoner) før de sendes ut? Se retningslinje 8.2.2 i rammeverket

Nei Ja
 Nei Nei

34 Har dere skriftlige retningslinjer for hvordan statistikkproduksjonen skal foregå? Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB. Se retningslinje 8.3 i rammeverket

Ja → 34.1 HVIS JA: Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden? Se retningslinje 4.1.4 i rammeverket

Nei, men vi har rutiner Ja
 Nei Nei

34.2 HVIS JA PÅ 34 (første spørsmål) I hvilken grad blir retningslinjene fulgt? Se retningslinje 8.3 i rammeverket

I svært stor grad
 I ganske stor grad
 I verken stor eller liten grad
 I ganske liten grad
 I svært liten grad
 Vet ikke

34.3 HVIS JA på 34 (første spørsmål) Blir retningslinjene oppdatert med jevne mellomrom? Se retningslinje 8.3 i rammeverket

Ja → 34.4 HVIS JA: Hvilket år ble de sist oppdatert? Se retningslinje 8.3 i rammeverket

Nei
 Husker ikke/vet ikke

34.5 HVIS NEI PÅ BEGGE: Har du kommentarer til spørsmål 34, kan du skrive dem her: Se retningslinje 8.3 i rammeverket

Statistikk kan bli gjenstand for planlagt revisjon. Det kan være flere årsaker til at det er behov for planlagt revisjon av en statistikk:

- tilgang på nye og bedre datakilder
- det foretas endringer i klassifikasjoner, metode og/eller definisjoner i statistikken

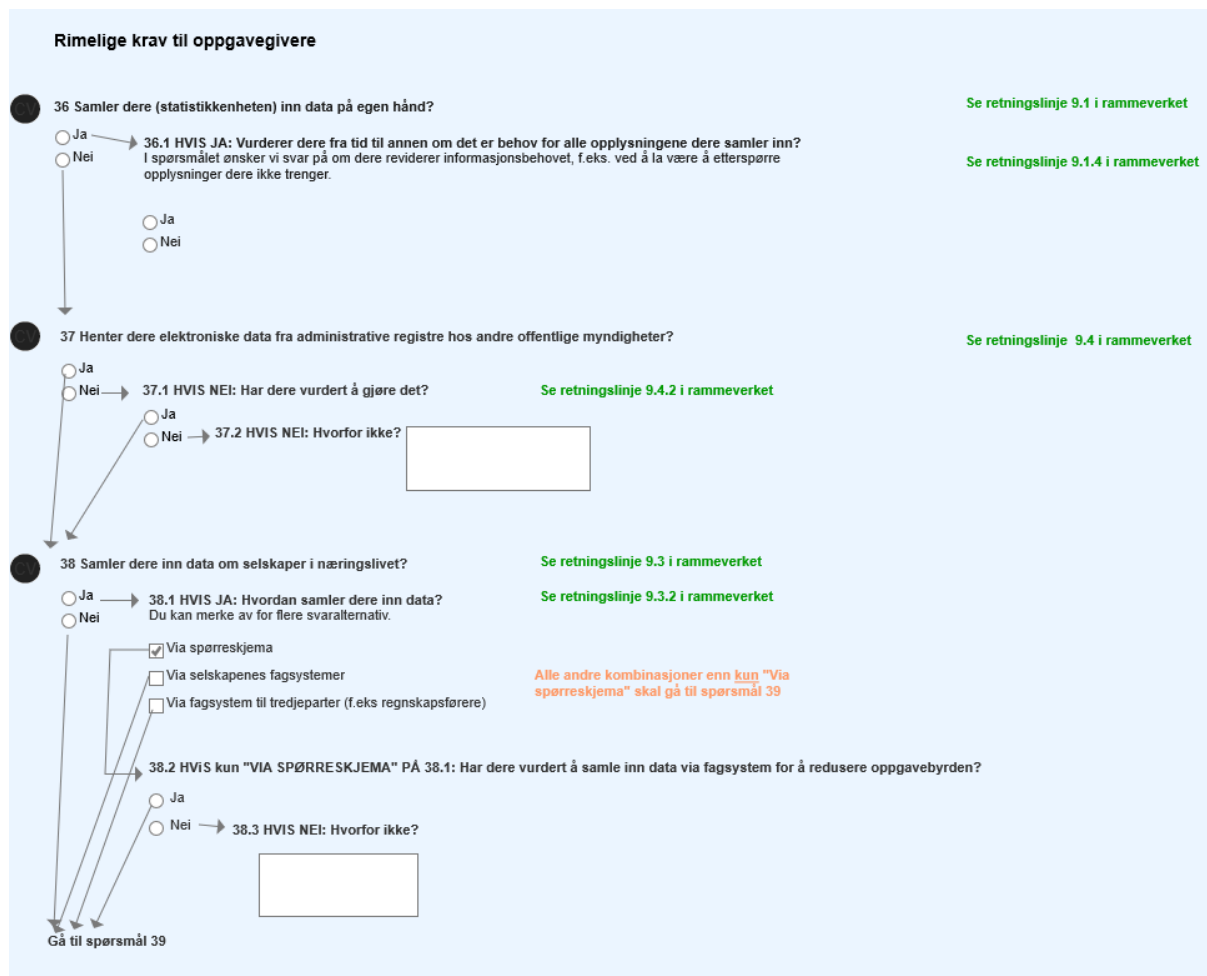
35 Har dere skriftlige retningslinjer for hvordan planlagte revisjoner skal gjennomføres? Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB. Spørsmål 35 skal bare vises hvis ja på 27
Se retningslinje 8.5 i rammeverket

Ja → 35.1 HVIS JA: Er de offentlig tilgjengelig på hjemmesiden? Se retningslinje 8.5.2 i rammeverket

Nei, men vi har rutiner Ja
 Nei Nei

35.2 HVIS NEI: Har du kommentarer til spørsmål 35, kan du skrive dem her: Se retningslinje 8.5 i rammeverket

Gå til spørsmål 36

Kostnadseffektivitet	
<p>39 Tenk på perioden etter 1. januar 2018 og fram til i dag, har dere tatt i bruk ny teknologi og metoder for å effektivisere statistikkproduksjonen?</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 10.2 i rammeverket</p>
<p>40 Har dere planer om å ta i bruk ny teknologi og metoder for å effektivisere statistikkproduksjonen?</p> <p>☐ Ja</p> <p>☐ Nei</p>	<p>Se retningslinje 10.2 i rammeverket</p> <p>☐</p> <p>☐</p>
<p>41 Har dere løsninger (verktøy, metoder, standarder) som andre statistikkprodusenter kan ha nytte av?</p> <p>☐ Ja → 41.1 HVIS JA og NEI: Har du kommentarer til spørsmål 41, kan du skrive dem her:</p> <p>☐ Nei →</p> <div data-bbox="327 638 726 795" style="border: 1px solid black; height: 70px; width: 250px;"></div>	<p>Se retningslinje 10.4 i rammeverket</p> <p>Se retningslinje 10.4 i rammeverket</p>

Relevans	
<p>42 Har dere regelmessig kontakt med brukere for å få innspill og tilbakemeldinger på statistikken?</p> <p>☐ Ja → 42.1 HVIS JA: Hva slags regelmessig kontakt har dere med brukerne av statistikken?</p> <p>☐ Nei</p> <div data-bbox="347 1187 670 1310" style="border: 1px solid black; height: 55px; width: 202px;"></div>	<p>Se retningslinje 11.1 i rammeverket</p> <p>Se retningslinje 11.1 i rammeverket</p>
<p>42.2 HVIS NEI: Har du kommentarer til spørsmål 42, kan du skrive dem her:</p> <div data-bbox="331 1433 766 1601" style="border: 1px solid black; height: 75px; width: 272px;"></div>	<p>Se retningslinje 11.1 i rammeverket</p>

Nøyaktighet og pålitelighet

43 Er de viktigste kildene til feil i statistikk(e) identifisert?

- Ja
 Nei

Se retningslinje 12.2 i rammeverket

Aktualitet

44 Har dere fastsatt mål på hvor lang tid det skal ta å produsere en statistikk? Vi tenker på tiden fra måleperiodens utløp til statistikken er publisert.

- Ja
 Nei

Se retningslinje 13.1.2 i rammeverket

45 Tenk på perioden etter 1. januar 2018 og frem til i dag, har dere publisert statistikk basert på tall som er foreløpige?

- Ja
 Nei

Se retningslinje 13.5 i rammeverket

45.1 HVIS JA: Ble det gitt informasjon om kvaliteten på de foreløpige tallene?

- Ja
 Ja, men det er rom for forbedringer
 Nei

Se retningslinje 13.5.2 i rammeverket

45.2 HVIS BEGGE JA: Ble informasjonen publisert på hjemmesiden?

- Ja
 Nei

Se retningslinje 13.5.2 i rammeverket

Neste side

Sammenheng og sammenlignbarhet

46 Kan statistikken(e) sammenlignes over en rimelig tidsperiode?
 Ja
 Nei

47 Har dere hatt brudd i tidsserier?
 Ja → 47.1 HVIS JA: Blir brudd i tidsserier forklart og beskrevet?
 Nei Ja Nei

48 Er variablene i statistikken(e) sammenlignbare med tilsvarende variabler i andre norske statistikker?
 Ja
 Nei
 Ikke relevant

49 Er det mulig å sammenligne statistikken(e) med tilsvarende statistikk(er) i andre land?
 Ja
 Nei
 Vet ikke

Se retningslinje 14.2 i rammeverket

Se retningslinje 14.2 i rammeverket

Se retningslinje 14.2.3 i rammeverket

Se retningslinje 14.3 i rammeverket

Se retningslinje 14.5 i rammeverket

Tilgjengelighet og klarhet

50 Har dere skriftlige retningslinjer for publisering av statistikk? Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.

Ja → 50.1 HVIS JA: Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden? Se retningslinje 15.1 i rammeverket
 Nei, men vi har rutiner Se retningslinje 15.1.3 i rammeverket
 Nei

50.1 HVIS JA: Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?
 Ja
 Nei

50.2 HVIS NEI PÅ BEGGE: Har du kommentarer til spørsmål 50, kan du skrive dem her:

Ikke kontroll

51 Når dere publiserer statistikk, følger det med en forklarende tekst?

Ja → 51.1 HVIS JA: Blir faguttrykk forklart i teksten? Se retningslinje 15.1 i rammeverket
 Nei Se retningslinje 15.1 i rammeverket
 Ja
 Nei

52 Bruker dere visuelle virkemidler som figurer, grafer og kart for å presentere statistikken?

Ja
 Ja, men det er rom for forbedringer
 Nei Se retningslinje 15.1 i rammeverket

53 Har brukere lett tilgang til definisjoner, variabler og klassifikasjoner (metadata) som brukes i statistikken?

Ja
 Ja, men det er rom for forbedringer
 Nei Se retningslinje 15.5 i rammeverket

54 Oppfyller hjemmesiden minimumskravene til universell utforming (nivå A og AA i WCAG 2.1)?
 Kravene til universell utforming er beskrevet på hjemmesiden til Tilsynet for universell utforming av IKT (uutilsynet.no).

Ja Se retningslinje 15.2 i rammeverket
 Nei
 Vet ikke

55 Bruker dere formidlingsverktøy som støtter videreformidling, f.eks. nedlasting av tabell til Excel, eller lage egne datasett med API?
 Ja
 Ja, men det er rom for forbedringer
 Nei Se retningslinje 15.2 i rammeverket

56 Er tidligere statistikkpubliseringer (f.eks. tidligere årganger) tilgjengelige i et arkiv på hjemmesiden?
 Ja
 Nei Se retningslinje 15.1 i rammeverket

57 Tilbyr dere spesialtilpassede (egne) analyser for oppdragsgivere?
 Ja → **57.1** HVIS JA: Blir disse publisert på hjemmesiden?
 Nei Ja
 Nei Nei Se retningslinje 15.3 i rammeverket

58 Dokumenterer dere kvaliteten på statistikkproduktene?
 Ja → **58.1** HVIS JA PÅ BEGGE: Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?
 Ja, men det er rom for forbedringer → **58.1** HVIS JA PÅ BEGGE: Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?
 Nei Se retningslinje 15.7 og 12.1 i rammeverket

58.1 HVIS JA PÅ BEGGE: Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?
 Prinsippene for statistiske produkter er:
 • relevans
 • nøyaktighet og pålitelighet
 • aktualitet og punktligghet
 • sammenheng og sammenlignbarhet
 • tilgjengelighet og klarhet.
 Ja
 Nei Se retningslinje 15.7 og 12.1 i rammeverket

58.2 HVIS JA PÅ 58: Er dokumentasjonen tilgjengelig på hjemmesiden?
 Ja
 Nei Se retningslinje 15.7.3 i rammeverket

59 Dokumenterer dere metode(r) som benyttes i statistikkproduksjonen?
 Ja → **59.1** HVIS JA PÅ BEGGE: Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?
 Ja, men det er rom for forbedringer → **59.1** HVIS JA PÅ BEGGE: Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?
 Nei Se retningslinje 15.6 i rammeverket

59.1 HVIS JA PÅ BEGGE: Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?
 Prinsippene for statistikkproduksjon er:
 • gode metoder
 • egnede statistiske prosedyrer
 • rimelige krav til oppgavegivere
 • kostnadseffektivitet
 Ja
 Nei Se retningslinje 15.6 i rammeverket

59.2 HVIS JA PÅ 59: Er dokumentasjonen tilgjengelig på hjemmesiden?
 Ja
 Nei Se retningslinje 15.6.2 i rammeverket

Skjemaet er ferdig utfyllt. Trykk på knappen "kontrollere" for å oppdage mulige feil i skjemaet. Etter at eventuelle feil er rettet, trykk på knappen "send inn" skjemaet.

Vedlegg B: Resultater av spørreskjemaundersøkelsen

Referanse til Retningslinjer, Rammeverk og statistikklov	Faglig uavhengighet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	SUM
1.1	1. Foreligger det en hjemmel i lov, forskrift eller annen rettskilde, som sikrer at den/de som jobber med produksjon av offisiell statistikk hos dere kan jobbe faglig uavhengig?	3	11	1					15
1.3	2. Har dere/statistikkmyndigheten en leder med overordnet ansvar for at offisiell statistikk utvikles og formidles på en uavhengig måte?	1	14						15
			Ad-min. dir.	Leder for stat. enheten	Annen leder				
	2.1. Hvem er lederen?		6	6	2				14
	2.2. Vennligst spesifiser tittelen på leder:								
		Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
1.8	2.3. Kan politiske myndigheter få avsatt lederen dersom virksomheten publiserer statistikk som de politiske myndighetene ikke liker?	14	0	0					14

	Samarbeid	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
1 bis 3.5	3. Samarbeider dere med vitenskapelige institusjoner om utvikling av offisiell statistikk?	7	8						15
	Samarbeid kan f.eks. være felles utviklingsprosjekt, doktorgradsstipendiater og hospitering.								
1 bis 3.6	4. Samarbeider dere med internasjonale organisasjoner om utvikling av offisiell statistikk?	4	11						15
	Samarbeid kan f.eks. være felles prosjekter, arbeidsgrupper og hospitering.								
1 bis 3.7	5. Er dere involvert i samarbeidsprosjekter som fremmer innovasjon knyttet til produksjon av offisiell statistikk?	6	9						15
	Samarbeidsprosjektene kan være med andre offentlige etater, forskningsmiljøer, bedrifter eller andre som er opptatt av innovasjon.								

	Kvalitetsbevissthet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
4.1.2	6. Har dere en kvalitetsleder eller kvalitetsgruppe som har et særlig ansvar for å identifisere svakheter i statistikkproduksjonen?	8	7						15

	Konfidensialitet og informasjons-sikkerhet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
5.2	7. Må ansatte skrive under på en taushetserklæring ved ansettelse?	0	15						15
5.2	8. Må eksterne som utfører oppdrag for dere skrive under på en taushetserklæring?	1	14						15
5.4.3	9. Får ansatte opplæring i konfidensialitet?	2	13						15
	Statistisk konfidensialitet betyr at det ikke er mulig å avsløre informasjon om enkeltenheter i statistiske produkter (f.eks. personer eller foretak).								

5.4.1	10. Har dere skriftlige retningslinjer for å sikre statistisk konfidensialitet?	1	8	0	6				15
	Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.								
5.4.1	10.1. Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?	3	5						8
	10.2. Har du kommentarer til spørsmål 10, kan du skrive dem her:								
5.5	11. Er ansattes adgang til fortrolige data begrenset til det nødvendige for vedkommendes arbeid?	3	12						15
5.5	12. Logges all trafikk til fortrolige data, slik at eventuell snoking kan avdekkes?	4	4					7	8
5.4 og 15.4	13. Har dere iverksatt organisatoriske og tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten?	0	10			5			15
5.5.6 og § 9.2	14. Blir identifiserende opplysninger for personer (navn og fødselsnummer) behandlet og lagret adskilt fra øvrige opplysninger?	5	5				5		15
5.5.6 og § 9.2	15. Blir identifiserende opplysninger for selskaper (navn og organisasjonsnummer) behandlet og lagret adskilt fra øvrige opplysninger?	12	2				1		15
5.4.7	16. Har dere rutiner for å sjekke at personvern og konfidensialitet er ivaretatt, før statistikken(e) blir publisert?	1	12				2		15
	Eksempler på slike rutiner er: • Undertrykking/prikking (tallet erstattes med et kolon eller et annet tegn) • Rekoding eller aggregering (gjøre gruppering av variable grovere)								
5.4 og 15.4	17. Gir dere forskere tilgang til data på enhetsnivå (mikrodata)?	1	13				1		15

	Upartiskhet og objektivitet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
6.1	18. Har dere skriftlige retningslinjer som skal sørge for at statistikken(e) er mest mulig upartisk(e) og objektiv(e)?	2	5		8				15
	Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.								
	18.1. Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?	2	3						5
	18.2. Har du kommentarer til spørsmål 18, kan du skrive dem her:								
6.2	19. Lå det en statistikkfaglig vurdering til grunn for at dere valgte den/de datakildene dere benytter?	1	12				2		15
	19.1. Har du kommentarer til spørsmål 19, kan du skrive dem her:								
6.2	20. Foretar dere statistikkfaglige vurderinger av datakilden etter at dere tok den/de i bruk?	1	14						15
6.8	21. Har dere skriftlige retningslinjer for upartisk og objektiv presentasjon av offisiell statistikk i media?	3	4		8				15
	Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.								
	21.1. Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?	1	3						4
	21.2. Har du kommentarer til spørsmål 21, kan du skrive dem her:								
6.4	22. Kan brukere finne dokumentasjon om statistikken på virksomhetens hjemmeside (f.eks. opplysninger om datakilde(r), datainnsamling, begreper, editering osv.)?	2	13						15
6.5 og 13.4.1	23. Har dere en statistikkalender på hjemmesiden med informasjon om dato og tidspunkt for fremtidig publiseringer?	4	11						15
6.5 og 13.4	24. Ligger tidspunktet for publisering av en statistikk fast minst tre måneder før publiseringen?	5	10						15
6.5 og 13.4	25. Dersom publiseringen av en statistikk blir utsatt, blir dette annonsert og forklart så raskt som mulig?	2	13						15

6.3	26. Dersom det oppdages alvorlige feil i en publisert statistikk, blir feilen korrigert?	0	15						15
	26.1. Blir feilen korrigert så raskt som mulig?	0	15						15
	26.2. Blir det annonsert at statistikken er korrigert?	1	14						15
6.6	27. Har dere gjennomført planlagt revisjon av statistikk(er)?	4	11						15
	Statistikk kan bli gjenstand for planlagt revisjon. Det kan være flere årsaker til at det er behov for planlagt revisjon av en statistikk: <ul style="list-style-type: none"> • tilgang på nye og bedre datakilder • det foretas endringer i klassifikasjoner, metode og/eller definisjoner i statistikken 								
6.6.2	27.1. Blir større revisjoner annonsert på forhånd?	3	8						11
6.6.2	27.2. Blir de annonsert på hjemmesiden?		8						8
6.7	28. Er det noen personer utenfor statistikkproduksjonen som har tilgang til statistiske resultater før statistikken blir publisert?	13	2						15
	28.1. Blir det opplyst om dette i publiseringen av statistikken?	2	0						2

	Gode metoder	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
7.1.1	29. Foreligger det dokumentasjonsrapport(er) som gjør det mulig for andre å vurdere kvaliteten på den offisielle statistikken?	5	2			8			15
7.1.2	29.1. Blir dokumentasjonsrapportene publisert på hjemmesiden?	1	9						10
7.1	30. Følger statistikken europeisk eller annen internasjonal definisjon av enheten det skal lages statistikk om?	0	12	3					15

	Eksempler på enheter er: personer, husholdninger, foretak, fiskefartøy, vannmagasin osv. / Hva menes med "enhet" og "variabel"? Det kan være vanskelig å ha en helt klar forståelse av hva som ligger i begrepene "enhet" og "variabel". Den enkleste måten å forklare det på, er å gi et konkret eksempel. Dersom man ønsker å lage statistikk over høyden på elever på en skole, vil "elever" være enheten det skal lages statistikk om, mens "høyde" er egenskapen vi ønsker å si noe om, dvs. variabelen.								
7.1.3	30.1. Bli dette begrunnet?	0	0						
7.1.3	30.2. Hvor blir begrunnelsen gitt?								
	(dokumentasjonsrapport, på hjemmeside e.l.)								
7.1	31. Følger statistikken europeisk eller annen internasjonal standard for hvordan variablene skal defineres?	1	12	2					15
	31.1. Bli dette begrunnet?	1	0						1
7.1.3	31.2. Hvor blir begrunnelsen gitt?								
	(dokumentasjonsrapport, på hjemmeside e.l.)								
7.6	32. Har ansatte i statistikkenheten mulighet til å holde seg faglig oppdatert?	0	15						15
	Faglig oppdatering kan f.eks. være; deltagelse på kurs og konferanser, tid til å lese faglitteratur, e-læringsprogram, kollegaopplæring osv.								

	Egnede statistiske prosedyrer	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
8.2	33. Gjennomfører dere (statistikkmyndigheten) spørreskjemaundersøkelser i forbindelse med produksjon av offisiell statistikk?	9	6						15
8.2.2	33.1. Tester dere skjemaene på potensielle respondenter (svarpersoner) før de sendes ut?	1	5						6

8.3	34. Har dere skriftlige retningslinjer for hvordan statistikkproduksjonen skal foregå?	0	10		5					15
	Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.									
4.1.4	34.1. Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?	2	8							10
			I svært stor grad	I ganske stor grad	I verken stor eller liten grad	I ganske liten grad	I svært liten grad	Vet ikke		
8.3	34.2. I hvilken grad blir retningslinjene fulgt?		8	2	0	0	0	0	0	10
		Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis		
8.3	34.3. Blir retningslinjene oppdatert med jevne mellomrom	1	9							10
		Årstill								
	34.4. Hvilket år ble de sist oppdatert?	2019,-20,-21								
		Blank	Kryss							
	34.4. Husker ikke/vet ikke	7	2							9
8.3	34.5. Har du kommentarer til spørsmål 34, kan du skrive dem her:									
		Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis		
8.5	35. Har dere skriftlige retningslinjer for hvordan planlagte revisjoner skal gjennomføres?	2	4		5					11
	Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB. / Statistikk kan bli gjenstand for planlagt revisjon. Det kan være flere årsaker til at det er behov for planlagt revisjon av en statistikk: • tilgang på nye og bedre datakilder. • det foretas endringer i klassifikasjoner, metode og/eller definisjoner i statistikken									
8.5.2	35.1. Er de offentlig tilgjengelig på hjemmesiden?	2	2							4
8.5.2	35.2. Har du kommentarer til spørsmål 35, kan du skrive dem her:									

	Rimelige krav til oppgavegivere	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
9.1	36. Samler dere (statistikkenheten) inn data på egen hånd?	3	12						15
9.1.4	36.1. Vurderer dere fra tid til annen om det er behov for alle opplysningene dere samler inn?	1	11						12
	I spørsmålet ønsker vi svar på om dere reviderer informasjonsbehovet, f.eks. ved å la være å etterspørre opplysninger dere ikke trenger.								
9.4	37. Henter dere elektroniske data fra administrative registre hos andre offentlige myndigheter?	1	14						15
9.4.2	37.1. Har dere vurdert å gjøre det?	1	0						1
	37.2. Hvorfor ikke?								
9.3	38. Samler dere inn data om selskaper i næringslivet?	5	10						15
		Ikke kryss	Ja						
	38.1. Hvordan samler dere inn data?								
	Du kan merke av for flere svaralternativ.								
9.3.2	38.1. Via spørreskjema	4	6						10
9.3.2	38.1. Via selskapenes fagsystemer	1	9						10
9.3.2	38.1. Via fagsystem til tredjeparter (f.eks regnskapsførere)	3	7						10
		Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
	38.2. Har dere vurdert å samle inn data via fagsystem for å redusere oppgavebyrden?	0	1						1
	38.3. Hvorfor ikke?								

	Kostnadseffektiv	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
10.2	39. Tenk på perioden etter 1. januar 2018 og fram til i dag; har dere tatt i bruk ny teknologi og metoder for å effektivisere statistikkproduksjonen?	1	14						15
10.2	40. Har dere planer om å ta i bruk ny teknologi og metoder for å effektivisere statistikkproduksjonen?		15						15
10.4	41. Har dere løsninger (verktøy, metoder, standarder) som andre statistikkprodusenter kan ha nytte av?	4	11						15
10.4	41.1. Har du kommentarer til spørsmål 41, kan du skrive dem her:								

	Relevans	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
11.1	42. Har dere regelmessig kontakt med brukere for å få innspill og tilbakemeldinger på statistikken?	2	13						15
11.1	42.1. Hva slags regelmessig kontakt har dere med brukerne av statistikken?								
11.1	42.2. Har du kommentarer til spørsmål 42, kan du skrive dem her:								

	Nøyaktighet og pålitelighet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
12.2	43. Er de viktigste kildene til feil i statistikk(e) identifisert?	0	15						15

	Aktualitet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
13.1.2	44. Har dere fastsatt mål på hvor lang tid det skal ta å produsere en statistikk?	2	13						15
	Vi tenker på tiden fra måleperiodens utløp til statistikken er publisert.								
13.5	45. Tenk på perioden etter 1. januar 2018 og frem til i dag, har dere publisert statistikk basert på tall som er foreløpige?	3	12						15
13.5.2	45.1. Ble det gitt informasjon om kvaliteten på de foreløpige tallene?	3	4			5			12
13.5.2	45.2. Ble informasjonen publisert på hjemmesiden?	2	7						9

	Sammenheng og sammenlignbarhet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
14.2	46. Kan statistikken(e) sammenlignes over en rimelig tidsperiode?	0	15						15
14.2	47. Har dere hatt brudd i tidsserier?	4	11						15
14.2.3	47.1. Blir brudd i tidsserier forklart og beskrevet?	1	10						11
14.3	48. Er variablene i statistikken(e) sammenlignbare med tilsvarende variabler i andre norske statistikker?	0	11				4		15
14.5	49. Er det mulig å sammenligne statistikken(e) med tilsvarende statistikk(er) i andre land?	0	13	2					15

	Tilgjengelighet og klarhet	Nei	Ja	Vet ikke	Nei, men vi har rutiner	Ja, men det er rom for forbedringer	Ikke relevant	Ja, delvis	
15.1	50. Har dere skriftlige retningslinjer for publisering av statistikk?	0	8		7				15
	Retningslinjene kan være utviklet av dere selv, eller SSB.								
15.1.3	50.1. Er de offentlig tilgjengelige på hjemmesiden?	3	5						8
	50.2. Har du kommentarer til spørsmål 50, kan du skrive dem her:								

15.1	51. Når dere publiserer statistikk, følger det med en forklarende tekst?	0	15						15
15.1	51.1. Bli faguttrykk forklart i teksten?	2	13						15
15.1	52. Bruker dere visuelle virkemidler som figurer, grafer og kart for å presentere statistikken?	1	11			3			15
15.5	53. Har brukere lett tilgang til definisjoner, variabler og klassifikasjoner (metadata) som brukes i statistikken?	0	7			8			15
15.2	54. Oppfyller hjemmesiden minimumskravene til universell utforming (nivå A og AA i WCAG 2.1)?	4	6	5					15
	Kravene til universell utforming er beskrevet på hjemmesiden til Tilsynet for universell utforming av IKT (uutilsynet.no)								
15.2	55. Bruker dere formidlingsverktøy som støtter viderefremming, f.eks. nedlasting av tabell til Excel, eller lage egne datasett med API?	0	13			2			15
15.1	56. Er tidligere statistikkpubliseringer (f.eks. tidligere årganger) tilgjengelige i et arkiv på hjemmesiden?	1	14						15
15.3	57. Tilbyr dere spesialtilpassede (egne) analyser for oppdragsgivere?	6	9						15
	57.1. Bli disse publisert på hjemmesiden?	5	4						9
15.7 og 12.1	58. Dokumenterer dere kvaliteten på statistikkproduktene?	2	3			10			15
15.7 og 12.1	58.1. Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?	3	10						13
	Prinsippene for statistiske produkter er: • relevans • nøyaktighet og pålitelighet • aktualitet og punktlighet • sammenheng og sammenlignbarhet • tilgjengelighet og klarhet								
15.7.3	58.2. Er dokumentasjonen tilgjengelig på hjemmesiden?	4	9						13
15.6	59. Dokumenterer dere metode(r) som benyttes i statistikkproduksjonen?		6			9			15

15.6	59.1. Vurderes kvaliteten i henhold til prinsippene i "Retningslinjer for europeisk statistikk"?	4	11						15
	Prinsippene for statistikkproduksjon er: • gode metoder • egnede statistiske prosedyrer • rimelige krav til oppgavegivere • kostnadseffektivitet								
15.6.2	59.2. Er dokumentasjonen tilgjengelig på hjemmesiden?	6	9						15